

**Сәулет, қала құрылысы және құрылыс
саласындағы мемлекеттік нормативтер
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫС НОРМАЛАРЫ**

**Государственные нормативы
в области архитектуры, градостроительства и строительства
СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

**МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ
ОБЪЕКТІЛЕРІ**

ДОШКОЛЬНЫЕ ОБЪЕКТЫ ОБРАЗОВАНИЯ

**ҚР ҚН 3.02-10-2011*
СН РК 3.02-10-2011***

**Ресми басылым
Издание официальное**

**Қазақстан Республикасы Өнеркәсіп және құрылыс министрлігі
Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері
комитеті**

**Комитет по делам строительства и жилищно-коммунального
хозяйства Министерства промышленности и строительства
Республики Казахстан**

Астана 2024

АЛҒЫ СӨЗ

- 1 ӘЗІРЛЕГЕН:** «ҚазҚСҒЗИ» АҚ, «ИННОБИЛД» ЖШС
- 2 ҰСЫНҒАН:** Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Құрылыс, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер ресурстарын басқару комитетінің Техникалық реттеу және нормалау басқармасы
- 3 БЕКІТІЛГЕН ЖӘНЕ ҚОЛДАНЫСҚА ЕНГІЗІЛГЕН:** Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрлігінің Құрылыс, тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері және жер ресурстарын басқару комитетінің 2014 жылғы 29-желтоқсандағы № 156-НҚ бұйрығымен 2015 жылғы 1-шілдеден бастап

Осы мемлекеттік нормативті Қазақстан Республикасының сәулет, қала құрылысы және құрылыс істері жөніндегі Уәкілетті мемлекеттік органның рұқсатынсыз ресми басылым ретінде толық немесе ішінара қайта басуға, көбейтуге және таратуға болмайды

Қазақстан Республикасы Инвестициялар және даму министрлігі Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері комитетінің 2018 жылғы 15 қарашадағы №235-НҚ бұйрығына сәйкес өзгертулер мен толықтырулар енгізілді

ҚР ӨҚМ Құрылыс және тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық істері комитетінің 2024 жылғы 20 қарашадағы № 21-05-21/2846-И хатына сәйкес «Кіріспеге», 2-бөлімге, 1.1, 4.2.15, 5.1.1, 5.3.1, 5.4.1.2, 5.4.1.5, 5.4.2.3, 5.4.3.1, 5.4.6.2, 5.5.4 тармақтарға (мемлекеттік тілде) және 2-бөлімге, 4.2.15, 5.1.1, 5.3.1, 5.4.1.2, 5.4.1.5, 5.4.6.2, 5.5.4 тармақтарға (орыс тілде) редакциялық түзетулер енгізілді.

ПРЕДИСЛОВИЕ

- 1 РАЗРАБОТАН:** АО «КазНИИСА», ТОО «ИННОБИЛД»
- 2 ПРЕДСТАВЛЕН:** Управлением технического регулирования и нормирования Комитета по делам строительства, жилищно-коммунального хозяйства и управления земельными ресурсами Министерства национальной экономики Республики Казахстан
- 3 УТВЕРЖДЕН (ы) И ВВЕДЕН В ДЕЙСТВИЕ:** Приказом Комитета по делам строительства, жилищно-коммунального хозяйства и управления земельными ресурсами Министерства Национальной экономики Республики Казахстан от 29.12.2014 № 156-НҚ с 1 июля 2015 года.

Настоящий государственный норматив не может быть полностью или частично воспроизведен, тиражирован и распространен в качестве официального издания без разрешения Уполномоченного государственного органа по делам архитектуры, градостроительства и строительства Республики Казахстан

Внесены изменения и дополнения в соответствии с приказом Комитета по делам строительства и жилищно-коммунального хозяйства Министерства по инвестициям и развитию Республики Казахстан от 15 ноября 2018 года №235-НҚ

В соответствии с письмом Комитета по делам строительства и жилищно-коммунального хозяйства МПС РК от 20.11.2024 года № 21-05-21/2846-И в «Введение», раздел 2, пункты 1.1, 4.2.15, 5.1.1, 5.3.1, 5.4.1.2, 5.4.1.5, 5.4.2.3, 5.4.3.1, 5.4.6.2, 5.5.4 (на государственном языке) и в раздел 2, пункты 4.2.15, 5.1.1, 5.3.1, 5.4.1.2, 5.4.1.5, 5.4.6.2, 5.5.4 (на русском языке) внесены редакционные правки.

МАЗМҰНЫ

КІРІСПЕ	IV
1 ҚОЛДАНЫЛУ САЛАСЫ.....	1
2 НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР	1
3 ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР	2
4 МАҚСАТЫ ЖӘНЕ ФУНКЦИОНАЛДЫҚ ТАЛАПТАРЫ	4
4.1 Нормативтік талаптардың мақсаты	4
4.2 Функционалдық талаптар	4
5 ЖҰМЫС СИПАТТАМАЛАРЫНА ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР	5
5.1 Жалпы ережелер	5
5.2 Жер теліміне орналастыру, ұйымдастыру мен жабдықтау	6
5.3 Өрт қауіпсіздігі бойынша талаптар	6
5.4 Пайдалану барысында адамдардың денсаулығын қорғауды қамтамасыз ету бойынша талаптар	8
5.4.1 Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу ұйымдарының желілерін ұйымдастыру және типтері	8
5.4.2 Ғимараттың көлемдік-жоспарлық шешімі	8
5.4.3 Балалар негізгі болатын бөлмелер	10
5.4.4 Мамандандырылған, ілеспе және қызметтік-тұрмыстық бөлмелер	11
5.4.5 Заттық-кеңістіктік орта, стационарлық қызмет көрсету және бөлмелерді әрлеу	12
5.4.6 Түзету үлгісіндегі мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу ұйымдарын жобалауға қойылатын талаптар	12
5.4.7 Жалпы білім беру мектептерінің бастауыш сыныптарын балабақша ғимараттарына орналастыру	15
5.5 Ғимараттардың қауіпсіздігін, сенімділігін және тұрақтылығын қамтамасыз ету бойынша талаптар	15
5.6 Инженерлік қамтамасыз ету	16
5.6.1 Сумен қамту және канализация	16
5.6.2 Жылыту және желдету	16
5.6.3 Электрмен жабдықтау және әлсіз тоқты құрылғылар	17
5.7 Пайдалану сипаттамаларына қойылатын талаптар	17
5.8 Мүмкіндігі шектеулі топтардың қолжетімділігін қамтамасыз ету бойынша талаптар	19
5.9 Қоршаған ортаны қорғау	19
6 ЭНЕРГИЯ ТИІМДІЛІГІ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫ ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ	20
6.1 Энергетикалық ресурстарды қысқарту, ғимараттар мен құрылыстардағы жылу шығынын азайту бойынша талаптар	20
6.2 Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану	21

КІРІСПЕ

Осы құжат сәулет, қала құрылысы мен құрылыс қызметі саласындағы нормативтік-техникалық құжаттарды жетілдіруді іске асыру мақсатында нормалаудың параметрлік әдісіне сәйкес Қазақстан Республикасының құрылыс саласындағы нормативтік базаны реформалау шегінде әзірленді.

Осы құрылыс нормаларында:

- нормативтік талаптардың мақсаты;
- функционалдық талаптар;
- жұмыс сипаттамаларына қойылатын талаптар бар.

Осы «Мектепке дейінгі білім беру объектілері» ҚР ҚН «Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігі туралы» техникалық регламентінің дәлелдемелік базасына кіретін нормативтік құжаттардың бірі болып табылады және құрылыс саласындағы техникалық кедергілерді жоюға бағытталған.

Жұмыс сипаттамаларына қойылатын талаптар ғимаратты пайдалану деңгейін (негізгі мақсаты немесе функциясы), ғимаратты пайдаланушылар үшін қауіпті тәуекелдік факторларды және қауіптілік сипатын (ішкі немесе сыртқы), пайдаланушылар санын (келушілер, қызметкерлер), адамдардың, оның ішінде халықтың әлсіз топтары бөлігінің (сәбилер, кішкентай балалар, ақыл есі дұрыс емес немесе басқа да кемшіліктері бар адамдар) жұмыс істеу ұзақтығын және т. б. жағдайлар мөлшерін ескере отырып қабылданады.

Осы құрылыс нормаларының талаптарын орындаудың қолайлы шешімдері мен параметрлері «Мектепке дейінгі білім беру объектілері» ҚР ЕЖ келтірілген.

Қазақстан Республикасындағы мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу ұйымдарының жүйесі олардың бағыты мен қызметіне сәйкес мектепке дейінгі білім беру объектілерінің әртүрлі түрлерінен құралады.

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫС НОРМАЛАРЫ
СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ ОБЪЕКТІЛЕРІ

ДОШКОЛЬНЫЕ ОБЪЕКТЫ ОБРАЗОВАНИЯ

Енгізілген күні - 2015-07-01

1 ҚОЛДАНЫЛУ САЛАСЫ

1.1 Осы ережелер жинағы мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу ұйымдарының ғимаратын орналастыруға, жоспарлауға, жер теліміне, үй-жайдың функционалдық топтарына, құрамына, бөлмелердің ауданына, көлемдік-жоспарлық шешіміне, жарықтандыруға, инженерлік қондырғыларға, мектепке дейінгі тәрбиелеу және оқыту ғимаратының ішкі ортасына қойылатын негізгі талаптарды белгілейді.

1.2 Осы нормалардың талаптары меншік түріне қарамастан Қазақстан Республикасының аумағында қайта салынатын, реконструкцияланатын мектепке дейінгі оқыту мен білім беру ұйымдарын жобалауға таратылады.

2* НОРМАТИВТІК СІЛТЕМЕЛЕР

Осы құрылыс нормаларын қолдану үшін төменде көрсетілген келесі сілтемелік нормативтік құжаттар қажет:

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2021 жылғы 6 мамырдағы № 305 қаулысымен бекітілген Террористік тұрғыдан осал объектілердің терроризмге қарсы қорғалуын ұйымдастыруға қойылатын талаптар.

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2021 жылғы 9 шілдедегі № ҚР ДСМ-59 бұйрығымен бекітілген «Мектепке дейінгі ұйымдарға және сәбилер үйлеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитариялық қағидалары.

Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрінің 2021 жылғы 17 тамыздағы № 405 бұйрығымен бекітілген «Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар» техникалық регламенті.

Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрінің 2022 жылғы 21 ақпандағы № 55 бұйрығымен бекітілген Өрт қауіпсіздігі қағидалары.

ҚР Индустрия және инфрақұрылымдық даму министрінің 2023 жылғы 9 маусымдағы № 435 бұйрығымен бекітілген «Ғимараттар мен құрылыстардың, құрылыс материалдары мен бұйымдарының қауіпсіздігі туралы» техникалық регламенті.

ҚР ҚН 2.01-01-2013 Құрылыс конструкцияларын тот басудан қорғау.

ҚР ҚН 2.04-01-2011 Табиғи және жасанды жарықтандыру.

Ресми басылым

ҚР ҚН 3.01-01-2013 Қала құрылысы. Қалалық және ауылдық елді мекендерді жоспарлау және құрылысын салу.

ҚР ҚН 3.02-11-2011 Жалпы білім беру мекемелері.

ҚР ҚН 3.06-01-2011 Ғимараттар мен имараттардың қимылы шектеулі топтар үшін қолжетімділігі.

ҚР ҚН 4.01-01-2011 Ғимараттар мен имараттардың ішкі су құбыры және кәрізі.

ҚР ҚН 4.02-01-2011 Ауаны жылыту, желдету және кондиционерлеу.

Ескертпе - Осы мемлекеттік нормативті пайдаланған кезде «Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын сәулет, қала құрылысы және құрылыс саласындағы нормативтік құқықтық актілер мен нормативтік техникалық құжаттар тізбесі», «ҚР Ұлттық стандарттары мен ұлттық техникалық-экономикалық ақпарат жіктеуіштерінің каталогы» және «Мемлекетаралық стандарттар каталогы» ақпараттық каталогтары бойынша жыл сайын жасалатын анықтамалық құжаттардың қолданылуын ағымдағы жылғы жағдай бойынша және ай сайын шығарылатын тиісті ақпараттық бюллетеньдерге - ағымдағы жылы жарияланған стандарттардың журналдары мен ақпараттық көрсеткіштері бойынша тексерген орынды. Егер сілтемелік құжат ауыстырылған (өзгертілген) болса, онда осы нормативті пайдаланған кезде ауыстырылған (өзгертілген) стандартты басшылыққа алған жөн, егер сілтемелік құжат ауыстырусыз жойылған болса, онда оған сілтеме берілген ереже осы сілтемені қозғамайтын бөлігінде қолданылады. *(Өзгерт.ред. – ҚТҮКШІК 15.11.2018 жс. №235-НҚ бұйрығы)*

3* ТЕРМИНДЕР МЕН АНЫҚТАМАЛАР

Осы құрылыс нормаларында тиісті анықтамалары бар мынадай терминдер қолданылады *(Өзгерт.ред. – ҚТҮКШІК 15.11.2018 жс. №235-НҚ бұйрық):*

3.1 Үй бұрышы: Топтық ұяшықта ұйымдастырылған кеңістікті білдіреді; үй бұрышында ойыншық-қуыршақтар, машиналар, қояндар және тәрбиеші мен психологтың нұсқауы бойынша басқа да ойыншықтар орналастырылады. Үй бұрышы мен басқа функционалдық аймақтар арасында – топтағы шағын топтар бойынша ұяшықтарға мен сабақтарға, сондай-ақ шыныланған дәліз бен ашық террасада (болған жағдайда) көзбе-көз байланыс қарастырылады.

3.2 Түзету үлгісіндегі мектепке дейінгі оқыту объектілері Есту қабілеті бұзылған (естімейтін және нашар еститін), көру қабілеті бұзылған (нашар көретін, аблюопия - қыли көзділігі бар), тірек-қимылдық аппараты мен ойлау қабілеті бұзылған балаларға арналған оқыту объектілері. Бұл мекемелер топтық ұйымның негізгі бөлмелерінің аудандары қысқартылған (яғни, балалар топтарының нормативтік топтасуы екі есе қысқартылады) арнайы ғимарат үлгісінде жобаланады. Қосымша ғимараттардың құрамы мен аудандары жобалануға ғимараттың өңделу барысында тапсырыс берушімен анықталады.

3.3 Тығыздалған құрылыс: Нормативтен төмен аймақтың немесе нормативтен аз жер телімінің құрылысы.

3.4 Лифтілік холл: Лифтіге кірер алдындағы орын.

3.5 Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу ұйымы (МДОУ): Мектепке дейінгі жастағы балалар үшін қызметтің ерекше түрлерін есепке ала отырып, мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу бағдарламаларын іске асыратын, сондай-ақ қосымша сауықтыру және заңнамада көзделген басқа да қызметтерді көрсететін, сыйымдылығы

4 бастап 12 дейінгі топтардың мектепке дейінгі ұйымдары.

3.6 Отбасылық балабақша: Мектепке дейінгі білім объектілері - 0,5 топқа арналған санитарлық-гигиеналық және сауықтыру шараларын басым жүзеге асыратын және жеке кәсіпкердің пәтерінде (жеке тұрғын үйде) орналасатын қарау және сауықтыру балабақшасы.

3.7 Әмбебап топтық ұяшық: Оған ойнау, сабақ өткізу, тамақ ішу, демалу үшін топтық бөлме; балалар күндіз (тәулік бойғы топтардағы және түнде) ұйықтау үшін ұйықтайтын бөлме; балалардың киімін ауыстыру (сақтау және кептіру) үшін шешінетін бөлме; жеке гигиена үшін дәретхана; сол топтағы балалардың ыдыстарын жуу және сақтау үшін буфет жатады. Бөлменің құрамы мен ауданы толық жиынтықты балалар топтарын орналастыруға және баланы дамытуда бір немесе бірнеше бағыттарын, балалар денсаулығын шынықтыруды жүзеге асыру мүмкіндігіне ие мекеменің бағдарламалық қызметін қамтамасыз етуге мүмкіндік береді.

3.8 Мектепке дейінгі тәрбиелеу орталығы (МТО): Көбінесе жеке тұрған ғимаратта орналастырылады, сонымен қатар, кіріктірме, кіріктірме-жапсарлас болып немесе көп қабатты құрылыс жағдайларында көп пәтерлі тұрғын үйге қосымша болып немесе аз қабатты тұрғын үйге жалғанған элементтері ретінде қоршалған болып жобаланады. Мектепке дейінгі тәрбиелеу орталығы жеке өздерінің балалар топтарына қызмет көрсетумен қатар ата-аналар мен балаларға, сонымен қатар, МТО-ның тәрбиеленушісі емес балаларға да қосымша қызметтер көрсетеді. Мектепке дейінгі тәрбие орталығы бір кварталға (ықшамауданға) қарастырылады.

3.9 Баланы дамыту орталығы (БДО): 3 бастап 7 жасқа дейінгі балалар тобы орналасатын ғимарат, ол жалпы білім беру циклының орталықтанған арнайы бөлмелерімен және орталықтандырылған шаруашылық қызмет көрсету бөлмелері топтарымен жинақталады. «Баланы дамыту орталығында» жалпы үлгідегі МДОТҰ қарастырылу мүмкін, топтық бөлімдері орталықтанған болуы мүмкін, яғни жалпы білім беру мекемесінің түрі белгілеген бағдарламалық қызметті жүзеге асыра алатын, яғни бала бақша балаларды тек интеллектуалдық, спорттық немесе тек көркем дамыту, немесе түзету үлгісінде болуы мүмкін. Түзету үлгісіндегі бөлімде балалар дамуының бұзылу түрімен анықталатын мамандандыру болуы мүмкін.

3.10 Мансард қабаты (үй төбесіндегі бөлме): Қасбеті толығымен немесе бөлініп көлбеу немесе бүгілген шатыр бетінен (беттерінен) құралған шатырда орналасқан қабат. Бұл жағдайда шатыр мен қасбеттің жазықтығын қию сызығының биіктігі мансардтық қабаттың еден деңгейінен 1,5 м артық болмауы тиіс.

3.11 Жерүсті қабаты: Жердің жоспарланған белгісінен төмен емес бөлме еденінің белгісі бар қабат.

3.12 Цокольдық қабат: Жердің жоспарланған белгісінен төмен биіктігі бөлме биіктігінің жартысынан артық емес бөлме еденінің белгісі бар қабат.

4 МАҚСАТЫ ЖӘНЕ ФУНКЦИОНАЛДЫҚ ТАЛАПТАР

4.1 Нормативтік талаптардың мақсаты

Нормативтік талаптардың мақсаты мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу ұйымдарын жобалағанда қауіпсіздікті қамтамасыз ету, адамдардың өмірі мен денсаулығын сақтау, сондай-ақ өрт қауіпсіздігі, санитарлық-гигиеналық, эргономиялық, технологиялық талаптарды, оның ішінде қоршаған ортаны қорғауды, энергетикалық тиімділік пен табиғи ресурстарды тиімді пайдалануды ескере отырып, балалар мен қызметкерлердің дамуына, оқуына, келіп-кетуіне жайлы жағдай жасау, көтергіш конструкциялардың орнықтылығы мен сенімділін қамтамасыз ету болып табылады.

4.2 Функционалдық талаптар

4.2.1 Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу ұйымдарының ғимараты, оның конструкциялары, элементтері мен негіздері болжамды жүктемелер мен оларды салған, реконструкциялаған және пайдаланған кезде ұшырауы мүмкін әсерлер тіркесіміне төзімді болуы тиіс.

4.2.2 Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу ұйымдарының ғимараты оны пайдалану барысында ғимаратта өрттің туындау қаупінің алдын-алу немесе азайту мүмкіндігімен қамтамасыз етілетіндей, өрт болған жағдайда, адамдарды, мүліктер мен қоршаған ортаны өрттің қауіпті факторларының әсерінен қорғауды және (немесе) осы факторлардың ықпалын шектеу қамтамасыз етілетіндей жобалануы және салынуы тиіс.

4.2.3 Ғимараттың көлемдік-жоспарлық және конструктивтік шешімі эвакуация жолдарының бетін әрлеу, сондай-ақ инженерлік қамтамасыз етудің ішкі жүйелерінің элементтері өрттің және оның қауіпті факторларының жану ошағынан тыс таралуын шектеуі тиіс.

4.2.4 Ғимаратта және оның элементтерінде адамдарды, оның ішінде қозғалудың физикалық мүмкіндігі шектеулі адамдарды қауіпсіз аймаққа эвакуациялау кезінде конструкциялардың отқа төзімділігі сақталуы тиіс.

4.2.5 Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу ұйымдарының ғимаратында аумақты көріктендіруді, сәулет-жоспарлау шешімін, санитарлық-гигиеналық талаптарды ескере отырып, балалар мен қызметкерлердің, сондай-ақ ғимаратты пайдалану барысында оған келушілердің өмірі мен денсаулығын сақтауды қамтамасыз ететін қажетті жайлы жағдай жасалуы тиіс.

4.2.6 Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу ұйымдары ғимаратының ішкі ортасы балаларға физикалық, химиялық, биологиялық және өзге де зиянды факторлардың жол бергісіз әсерлерін көрсетпеуі тиіс.

4.2.7 Ғимараттың инженерлік қамтамасыз ету жүйесі үй-жайға температураны, ылғалдылық пен ауаның өту жылдамдығын қоса алғанда, қолайлы микроклимат туғызуы тиіс.

4.2.8 Ғимаратта ылғалдың пайда болуына, ал сумен жабдықтау жүйесі мен ішкі су құбырында судың ағуы мен ластануларға жол берілмеуі тиіс.

4.2.9 Канализация жүйелері мен желілері сұйық ағындыларды сумен жабдықтау жүйесіне түсірмей, топырақ пен қоршаған ортаны ластамай кетіруді қамтамасыз етуі тиіс.

4.2.10 Ғимарат жайындағы дыбыс оқшаулағыш, жасанды жарықтандыру мен табиғи инсоляция балалар келген кезде олардың денсаулығына залал келтірмейтін жағдай жасауы тиіс.

4.2.11 Балалардың, оның ішінде мүмкіндігі шектеулі балалардың мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу ұйымдарының ғимараты және оның аумағына өту жолдары баспалдақтардың, ойықтардың, еңіс үстінгі беттердің болуы, биіктіктің және төмен орналасқан элементтердің әртүрлілігі, сондай-ақ көлік қозғалысы ескерілген жайлы және қауіпсіз болуы тиіс.

4.2.12 Ғимарат оны пайдаланған кезең ішінде қоршаған ортаға кері әсер етпеуі тиіс.

4.2.13 Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу ұйымдарының ғимараты, оның қоршау құрылыс конструкциялары, жылыту мен салқындату жүйелері, желдету мен ауа баптау, сондай-ақ жарықтандыру энергияны үнемдеу режимінде жұмыс істеуі тиіс.

4.2.14 Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу ұйымдарында ғимараттың қызмет етуінің есептік мерзіміне, құрылыс конструкцияларын қайта пайдалануға және бұзу кезінде құрылыс қалдықтарын өңдеуге сәйкес табиғи ресурстарды тиімді пайдалану қамтамасыз етілуі тиіс.

4.2.15 Мектепке дейінгі білім беру объектілерін жобалау кезінде объектінің Қазақстан Республикасының террористік тұрғыдан осал, объектілері тізіміне жататынын анықтау және объектінің терроризмге қарсы қорғаудың тиісті жүйесін жасау үшін шараларды Террористік тұрғыдан осал объектілердің терроризмге қарсы қорғалу жүйесіне қойылатын талаптарға сәйкес қабылдау қажет. *(Толықтырылды – ҚТҮКШІК 15.11.2018 ж. №235-НҚ бұйрық, ред. түзету)*

5 ЖҰМЫС СИПАТТАМАЛАРЫНА ҚОЙЫЛАТЫН ТАЛАПТАР

5.1 Жалпы ережелер

5.1.1 МДОТҰ ғимаратын жобалауды «Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар» техникалық регламентінің, «Мектепке дейінгі ұйымдарға және сәбилер үйлеріне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар» санитарлық ережесінің және білім берудің мектепке дейінгі объектілерін жобалауға, салу мен пайдалануға қойылатын талаптарды белгілейтін басқа да нормативтік-техникалық құжаттар талаптарына сәйкес жүзеге асыру керек.

5.1.2 МДОТҰ есептік сыйымдылығы (жалпы орын саны), типі мен түрі ұйымдық құрылымы, балалар топтарының есептік сыйымдылығы, қала құрылысы және әлеуметтік-демографиялық жағдайлар нәтижесінде анықталады.

5.1.3 Халықтың қажеттілігіне байланысты қысқа мерзімді қараудың кезекші топтары әртүрлі ұйымдық-құқықтық нысанда, меншік нысанында, оның ішінде, санитарлық-

эпидемиологиялық талаптарға жауап беретін мемлекеттік МДОТҰ құрылымдық бөлімдер түрінде құрылған нысанда болуы мүмкін.

5.1.4 МДОТҰ ясли жастағылар мен мектепке дейінгілер топтарын кезеңдерге бөлуді қарастыру қажет.

5.2 Жер теліміне орналастыру, ұйымдастыру мен жабдықтау

5.2.1 МДОТҰ барлық үлгілері кезінде оның құрамына тиісті технологиялық процестермен шектелетін ойын аумағы мен шаруашылық аймағы бөлінетін жер телімін қарастыру қажет.

Ескертпе - Қысқа мерзімде қарайтын кезекші топтардағы тұрғын үй кешендерінің учаскесі ашық террасамен және жеке қоқыс жинауға арналған алаңдармен алмастырылуы мүмкін. Балаларды қысқа мерзімде қарайтын кезекші топтар үшін қоғамдық ғимараттардан жер телімін қарастырмауға болады.

5.2.2 МДОТҰ тұрғын үй құрылысына орналастыру, сонымен қатар ғимарат пен жер телімі шекарасының қашықтығын ҚР ҚН 3.01-01 сәйкес жүзеге асыру және қабылдау керек.

5.2.3 Жеке тұрған МДОТҰ жер телімінің шетіне орналастырылады, сондай-ақ бұл кезде жер телімі ғимараттың бір бөлігіне ғана жанасуы мүмкін. Балалар тобын балабақша аумағына шығаратын ғимараттың есігін жер телімімен жанасатын жаққа орналастыру ұсынылады.

5.2.4 Ойын аумақтарының құрамына мыналар кіреді:

- а) топтық алаңдар;
- б) көгалдандыру алаңы;
- в) жалпы дене шынықтыру алаңдары.

5.2.5 Шаруашылық аймақ құрамына жүк түсіруге арналған орны бар шаруашылық алаң кіруі тиіс.

5.2.6 Жалпы үлгідегі және кіріктірілме шағын МДОТҰ (бөлімшелерде), қысқа мерзімде қарайтын МДОТҰ кезекші топтарда шаруашылық алаңдардың орнына ас әзірлейтін бөлік жағынан жүк түсіретін алаң және тұрғын үй жақтан сыртқа өтетін жол жаққа орналастырылған қоқыс жинау алаңы қарастырылады.

5.2.7 Шаруашылық алаңында қатты жабын болуы тиіс және ол тағам блогының жүк тиейтін, дұрысы, кір жуатын бөлменің кіреберісіне орналастырылуы керек.

5.2.8 Жеке тұрған МДОТҰ ғимараттарының қоқыс жинағыштарын Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын санитарлық ережелерге сәйкес орналастыру керек.

5.3 Өрт қауіпсіздігі бойынша талаптар

5.3.1 Өрт қауіпсіздігі «Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар» техникалық регламент талаптарына сәйкес болуы тиіс. Автоматты өрт сөндіру сигнализациясы Өрт қауіпсіздігі қағидаларына және Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын өзге де нормативтік құжаттарға сәйкес барлық бөлмелерде қарастырылу керек.

Автоматты өрт сөндіру сигналы жүйесінің іске қосылғандығы туралы белгі кезекші қызметкер тәулік бойы отыратын бөлмеден (күзет бөлмесінен) немесе жақын маңдағы өрт сөндіру бөлімшесінен шығарылады.

5.3.2 Ғимаратты жобалаған кезде әрбір топтық ұяшықтан дәліздің әртүрлі бөлігіне шығуды қамтамасыз ету қажет.

5.3.3 Топтық ұяшықтарға кіретін есіктер мен дәліздер эвакуациялау кезінде ең жоғарғы шығару мүмкіндігін қамтамасыз етуі тиіс.

5.3.4 Балабақша ғимараты мен өзге ғимараттар арасындағы жылытылатын өткелдер мен блок-үстемелердің отқа төзімділік дәрежесін балабақшаның негізгі ғимаратындағыдай жобалау қажет.

Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу ұйымына (МДОУ) жапсарлас тұрғын үйдің отқа төзімділік дәрежесі салынатын ғимараттың отқа төзімділік дәрежесінен төмен болмауы тиіс.

5.3.5 Итарқа мен тор көздерді қоспағанда, мансардтық қабаттардың құрылыс конструкцияларының отқа төзімділік шегі ғимараттың отқа төзімділік дәрежесіне сәйкес болуы тиіс.

5.3.6 Қолданысқа берілетін шатырдың жабыны жылу ұстағышты қоса алғанда, жанбайтын болуы керек.

Баспалдақтардың, балкондардың, қолданыстағы шатырлардың, ашық террасалардың сыртқы қоршауын жанбайтын материалдан жасау керек.

5.3.7 МДОУ тұрғын үйлермен немесе мектеп ғимаратымен жапсарлас салғанда, оқшаулағанда олардың жайларында сырқа шығатын оқшауланған эвакуациялық есіктер болуы тиіс.

Оқшауланған МДОУ мектебі арқылы, сондай-ақ балаларды дамыту орталығы (БДО) арқылы оқушылардың транзиттік эвакуациялық жолдарын қарастыруға жол берілмейді.

5.3.8 Көп пәтерлі тұрғын үйдің созылған қасбеті жағынан кіріктірме-жапсарлас салынған МДОУ-ның стилобатты бөлігінің ені автосатылар мен бүгілмелі көтергіштері бар өрт сөндірушілердің ғимараттың кез келген бөлмесіне кіруіне кедергі болмауы керек.

5.3.9 Музыка және гимнастика залдарының, зал-алаңдардың және эвакуация жолдарының қабырғалары мен төбелерін әрлеу жанбайтын материалдардан жасалуы керек.

Музыка және гимнастика сабақтарына арналған залдарды жалпы коммуникациялық-рекреациялық кеңістіктен бөліп тұратын, ішкі көтергіш арақабырғаларға арналған түссіз қоршаудың отқа төзімділік шегі қолданыстағы нормативтік құжаттар талаптарына сәйкес қабылдануы керек.

5.3.10 МДОУ ғимараттарда сауналарды (құрғақ ыстық моншаларды) жобалауға жол берілмейді.

5.3.11 Жарық өткізгіш материалдарды қолданған кезде «Өрт қауіпсіздігіне қойылатын жалпы талаптар» техникалық регламентінің талаптарын орындау керек.

5.4 Пайдалану барысында адамдардың денсаулығын қорғауды қамтамасыз ету бойынша талаптар

5.4.1 Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу ұйымдарының желілерін ұйымдастыру және типтері

5.4.1.1 Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу ұйымдарының тұрғын ауданы мектепке дейінгі жастағы балалары бар отбасылардың сұраныстары мен қажеттіліктеріне сәйкес тұрғын үй құрылыстарына жақын балалар мекемелерінің бірыңғай желісін құрауы тиіс. Тұрғын үй құрылыстарына балабақшаларды орналастыру ҚР ҚН 3.01-01 сәйкес қабылданады.

5.4.1.2 Мектепке дейінгі тәрбиелеу мен оқыту ұйымдарының желісінің есебі Қазақстан Республикасының білім беруді дамытудың мемлекеттік бағдарламасына сәйкес қабылдануы керек.

5.4.1.3 Әрбір өзгеше аудан үшін нақты демографияға және халықтың нақты қажеттілігіне сәйкес келетін көрсеткіштерді қабылдау қажет.

5.4.1.4 МДОТҰ үлгісін таңдаған кезде топтардың толымдылығы мен жас құрамын ескеру қажет.

5.4.1.5 МДОТҰ тұрғын үй құрылысына қала құрылысының шарттарына сәйкес келетін жаппай құрылысты орналастырған кезде осы құрылыс нормасын, Қазақстан Республикасының аумағында қолданыстағы санитарлық ережелерді және Қазақстан Республикасының білім беруді дамытудың мемлекеттік бағдарламасын басшылыққа алу керек.

5.4.1.6 МДОТҰ мамандандырылған ғимараттарын жобалау топтық ұяшық құрамы, сондай-ақ барлығы үшін жалпы немесе бірнеше балалар тобы ретінде қарастырылатын қосымша (мамандандырылған) бөлмелер қосу есебінен жүзеге асырылуы тиіс.

5.4.1.7 МДОТҰ жүйесіне ұйым саласына сәйкес қосымша балалар үйірмесі бөлмелерін (гимнастика, хореография, бейнелеу өнері, шет тілі, музыка, компьютер) қарастыру керек.

5.4.2 Ғимараттың көлемдік-жоспарлық шешімі

5.4.2.1 МДОТҰ тұрғын құрылыстарға орналастыру мүмкіндігі Қазақстан Республикасының қолданыстағы нормаларының талаптарына сәйкес қабылданады.

МДОТҰ орналастыру шарттарын қолданыстағы нормаларға немесе Қазақстан Республикасының санитарлық-эпидемиологиялық қадағалау мемлекеттік органдарының және өртке қарсы қызметтің талаптарына сәйкес сақтау қажет.

5.4.2.2 Жалпы үлгідегі МДОТҰ жайлардың мынадай функционалдық топтарын қамтуы тиіс:

а) топтық ұяшықтар - балалардың әрбір тобына жататын, оқшауланған дербес бөлмелер;

б) балалардың барлық топтарына немесе бірнеше топтардың кезектесіп пайдалануына арналған балаларға сабақ өткізетін мамандандырылған бөлмелер;

в) бірге болатын бөлмелер (медициналық, ас әзірлейтін, кір жуатын) және қызметкерлерге арналған қызметтік-тұрмыстық бөлмелер.

Үй-жайлардың қосымша функционалдық топтары Қазақстан Республикасының санитарлық ережелерінің талаптарын ескере отырып қарастырылады.

5.4.2.3 МДОТҰ негізгі бөлмелерінің барлығын жер үстіндегі қабаттарға орналастыру керек. Кір жуатын бөлмені, көкөніс қоймасын, бау-бақша бұйымдарының қоймасын, қосымша (нормаланған) қойма бөлмелерін жертөле және жер астындағы қабаттарға орналастыруға рұқсат етіледі.

5.4.2.4 Топтық ұяшықтар үлгілерінің жиынтығы және олардың құрамы, сондай-ақ олардың МДОТҰ ғимаратына арақатынасы балалардың жас мөлшерінің жиынтығына байланысты есеп бойынша анықталады.

5.4.2.5 Әрбір топтық ұяшықтағы киім ілетін бөлмеде (немесе киім ілетін орын бөлек жобаланған жағдайда топта) ғимараттан шығатын сыртқы есікке ыңғайлы әрі қысқа жол қарастырылуы керек.

5.4.2.6 Балалар тобының кіреберісінде әдеттегі тамбурдың орнына тамбур-шлюздер қарастыру ұсынылады.

5.4.2.7 Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу ұйымдарының кешеніне таңертеңгіліктер, музыкалық сабақтар, қойылымдар үшін зал-аландар қарастыру керек.

5.4.2.8 Типтік асхана ұйымдастыруға мүмкіндік болмаған кезде бейімделген ғимараттардағы, ауылдық елді мекендерде, тығыздалған құрылыс жағдайында шағын МДОТҰ тұрғындардың санитарлық-эпидемиологиялық ахуал аясындағы мемлекеттік органның келісімі бойынша қоймалар, шикізат әзірлеу, тағам пісіру, дайын өнімді тарату және асхана және ас бөлме ыдыстарын жуу орындары бар ас бөлме сияқты бөлмелердің қысқартылған жиынтығы қарастырылады.

5.4.2.9 Топтық ұяшықтарға кіретін есіктерді кір жуатын және кептіру-үтіктеу бөлмелеріне қарама-қарсы орнатуға жол берілмейді.

5.4.2.10 Топтық ұяшықтарға кіретін есікті ас әзірлейтін бөлмеге қарсы орналастыруға жол берілмейді.

МДОТҰ ғимараттарында ас әзірлейтін бөлменің тарату бөлігіне жақын маңға лифт немесе тағамды тігінен тасымалдауға арналған жүк көтергіш қарастырылуы керек. Ғимараттағы лифтіні жалпы байланыс-демалу кеңістігінен оқшау қарастыру керек.

Ескертпе - Лифт холы ас әзірлейтін бөлменің тарату бөлігінде тамбур ретінде пайдаланылуы немесе тарату бөлігімен бір бөлмеде тікелей біріктірілуі мүмкін.

5.4.2.11 МДОТҰ бөлмелерінің инсоляциясы Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын нормативтік құжаттарға және ережелерге сәйкес қарастырылуы керек.

5.4.2.12 МДОТҰ жобалаған кезде бөлмелер терезелерінің бағдарын көкжиек жаққа, ал бөлмелердің жасанды және табиғи жарықтандыруын ҚР ҚН 2.04-01 талаптарына сәйкес қабылдау керек.

Құрама (бұрыштық, қырлы және жоғарғы, қырлы және жоғарғы-еңіс) табиғи жарықтандыру кезінде топтық және жатын бөлмелердегі бағдар шектелмейді.

5.4.2.13 Қазақстан Республикасының батыс облыстарында (Атырау, Маңғыстау және т. б.) ғимараттың сыртқы бөліктерін саңылаусыз қабырғамен желдік ағым жағына орналастыра отырып, жел бойынша бағдарлау қарастырылады.

5.4.2.14 Киім ілетін бөлмелер мен топтық ұяшықтар дәретханаларын, балалар мен ересектерді психологиялық жеңілдету бөлмелерін («отбасылық бұрыштар»), қызметкерлер бөлмесін, музыка және гимнастика сабақтарына арналған залдарды, балалар үйірмелері мен секцияларына арналған бөлмелерді, коммуникациялық-рекреациялық кеңістік бөліктерін жоғарғы жақтан түсірілетін табиғи жарықпен жарықтандыруға жол беріледі.

5.4.2.15 Топтық және жатын бөлмелердегі терезе саңылауларын тікелей ас бөлме мен кір жуатын бөлме терезелерінің үстіне орналастыруға жол берілмейді.

5.4.2.16 Кіріктерме және жалпы үлгідегі МДОТҰ жеке тұрған ғимараттарға қойылатын талаптарға жауап беруі тиіс.

5.4.2.17 Тұрғын үй ғимараттарында ұйымдастырылған серуендеу топтарын бірінші қабатқа орналастыру керек.

5.4.2.18 «Отбасылық балабақша» үлгісіндегі МДОТҰ тек мемлекеттік санитарлық қадағалау органының келісімімен объекті иесінің пәтерінде орналастыруға жол беріледі.

5.4.2.19 Жапсарлас ғимараттың стилобатты бөлігінің ені өрт қауіпсіздігінің талаптарын ескере отырып қабылданады. Ғимараттарды жылы өткелдермен біріктіруге жол беріледі.

5.4.2.20 Кіріктіріме-жапсарлас және жалпы үлгідегі шағын МДОТҰ, БДО топтық бөлімшелерінің кіреберіс тораптарын, ішкі байланыс-демалу кеңістігі мен инженерлік коммуникацияларды дербес қарастыру керек.

5.4.2.21 Қысқа мерзімді және тәулік бойы қараудың, сондай-ақ серуендеу топтарының кезекші топтарындағы кіреберіс тораптар мен ішкі байланыс-демалу кеңістігін дербес қарастырған жөн.

5.4.3 Балалар негізгі болатын бөлмелер

5.4.3.1 МДОТҰ ғимараттары мен бөлмелеріне қойылатын талаптарды әртүрлі жастағы топтардың, ерте жастағы балалардың және мектепке дейінгі жастағы балалар тобының тұрмыстық қажеттіліктерін есептей отырып жүргізу керек. МДОТҰ жалпы үлгідегі балалардың жас мөлшерлі топтарының шамамен алғандағы қатынасы нақты бір ауданның демографиялық ахуалымен анықталады.

5.4.3.2 Кіші жастағы балаларға арналған топтық ұяшықтардың барлық бөлмелері бір деңгейде және бір қабатта орналасуы керек.

Шағын топтар, «отбасылық бұрыштар», әйнектелген дәліздер мен ашық террасалар бойынша топтық, ойын және сабаққа арналған бөлмелер арасында көру арқылы байланыс қарастырылуы керек.

5.4.3.3 МДОТҰ мамандандырылған бөлмелердің құрамына музыка сабағына арналған зал-алаң, дене шынықтыру залы, әмбебап үйірме бөлмелер, байланыс-демалу кеңістігі кіреді.

5.4.3.4 «Отбасылық балабақша» үлгісіндегі МДОТҰ санитарлық ережелер талаптары сақталған жағдайда ғана пәтерде орналастыруға болады.

5.4.3.5 Топтық ұяшық алаңында мыналар қарастырылуы керек:

а) баланы тамақтандыруға және олармен сабақ өткізуге арналған орын;

б) салыстырмалы түрде оқшауланған жартылай жабық түрде ойын құрылғыларынан құралған тыныш ойындар орны.

5.4.3.6 Қол жуу мен дәретхана аймағынан тұратын дәретхана жобалануы керек. Қол жуу аймағында үш жағынан мүмкіндік бар душтық тұғырықпен (ауыстырылатын қоршаумен) қоршалған балалар қолжуғыштары орналастырылуы тиіс.

5.4.3.7 Топтық ұяшық құрамында (немесе екі топтық ұяшыққа ортақ) дәретхана бар қызметкер бөлмесі болмаған жағдайда, балалар дәретханасының аумағында немесе оның қасында жеке бөлме ретінде қызметкерге арналған санитарлық кабина қарастырылуы керек. Қызметкердің санитарлық кабинасына кіретін есік киім ілетін бөлмеден немесе балалар дәретханасынан немесе коммуникациялық-рекреациялық кеңістіктен болуы тиіс.

5.4.4 Мамандандырылған, ілеспе және қызметтік-тұрмыстық бөлмелер

5.4.4.1 Шағын МДОТҰ, МТК топтық бөлімшелерінің, мектепке дейінгі бөлімшелердің мамандандырылған, ілеспе және қызметтік-тұрмыстық бөлмелерінің құрамына үйірме сабақтарын түзетуге, диа- және бейнефильмдерге, ата-аналарға кеңес беруге арналған әмбебап бөлме, мұғалімдер бөлмесі, музыка және гимнастика сабақтарына арналған зал, медициналық бөлмелер, ас бөлме мен ас әзірлейтін бөлме кіреді.

5.4.4.2 ОТК музыка және гимнастика сабақтарына арналған залдардың көлемі мүмкіндігінше залдың функционалдық талаптарына сәйкес келуі тиіс.

5.4.4.3 МДОТҰ бөлмелерінің санитарлық-техникалық жабдықталуын Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын санитарлық ережелерге сәйкес қабылдау керек.

5.4.4.4 Медициналық бөлме оқшаулау палатасымен (палаталардың бірімен) аралас орналасады. Олардың арасына баланы бақылауға арналған әйнек ойық болуы тиіс. Палаталар өтетін жолда орналаспау керек.

Оқшаулау бөлмесінің қабылдау бөлмесінде ыдыс жуатын және оны сақтайтын орын қарастырылу керек.

5.4.4.5 Ас әзірлейтін бөлмедегі қоймалардан өтетіндей жол немесе ас бөлмеден қоймаға өтетіндей жол жобалауға жол берілмейді.

5.4.4.6 Ас бөлмелерде электр қуатымен жұмыс істейтін құрал-жабдықты орнатуды қарастыру керек.

5.4.4.7 Дәліздерді тағам тарату бөлмесінен балалардың тағам қабылдау бөлмесіне жалпы бөлмелер арқылы жобалауға тыйым салынады.

5.4.4.8 МДОТҰ күзет бөлмесін қарастыру керек.

5.4.5 Заттық-кеңістіктік орта, стационарлық қызмет көрсету және бөлмелерді әрлеу

5.4.5.1 МДОТҰ бөлмелерін жабдықтау және әрлеу қолданыстағы санитарлық ережелерге сәйкес қарастырылуы тиіс.

5.4.5.2 Әйнек ойықтар (есіктер, кермелер, арақабырғалар, әйнектелген дәліз-оранжереялар) қорғаныс құрылғыларымен жабдықталып, балалар өміріне қауіпсіз болуы керек.

5.4.5.3 Балкондарда, террасаларда, өткел-көпірлерде, андресоль қабаттарда балалар өмірі мен денсаулығын мүмкіндігінше қауіпсіздікпен қамтамасыз ету керек.

5.4.5.4 Топтық ұяшықтардың ойын алаңқайларында тосқауылдар мен арақабырғалар үшін қауіпсіз, сынбайтын материалдар қолданылуы керек.

5.4.5.5 Өнеркәсіптік даярланған жаңа жиһаздың барлық түрі тек сәйкестік сертификаты (гигиеналық қорытынды) болған кезде ғана пайдаланылады.

5.4.5.6 МДОТУ бөлмелерінің қабырғалары тегіс және ылғалды жинастыруға және дезинфекция жасауға мүмкіндік беретіндей әрленген болуы тиіс.

Әрлеу материалдары мен бояулардың санитарлық-эпидемиологиялық қорытындысы болуы керек.

5.4.5.7 Топтық бөлмелер (топтық ұяшықтың өзге де ойын кеңістігі), киім ілгіш, дәретхана, зал, үйірме бөлмелері, түзету бөлмелері еденінің төсемін жылу-дыбыс оқшаулау негізінде жасауды қарастыру керек.

5.4.5.8 Ойын мен жатын бөлмелерінің қабырғалары Қазақстан Республикасының қолданыстағы санитарлық ережесіне сәйкес боялуы тиіс.

5.4.5.9 Бөлмелердің едендері тегіс әрі сырғанақ болмауы тиіс.

Жалпы үлгідегі МДОТУ бірінші қабатында орналасқан топтық (ойын) бөлмелерді, музыка және дене шынықтыру сабақтарына арналған залдар едендерін жылытылған және жылытылатындай етіп жасау керек. Негізгі бөлмелерде еденге арналған материал ретінде экологиялық таза әрі қауіпсіз материалды пайдалану керек.

5.4.5.10 Балалар кіретін бөлмелерде үшкір ернеуі бар жылу құрылғылары алмалы-салмалы ағаш экрандармен немесе торлармен жабылуы тиіс.

5.4.5.11 МДОТУ бөлмелеріне табиғи және жасанды жарық беруді Қазақстан Республикасының аумағында қолданыстағы санитарлық ережелерге және ҚР ҚН 2.04-01 сәйкес қарастыру керек.

5.4.5.12 Бастапқы жағдайдағы реттемелі күннен қорғау құрылғысының конструкциясы терезе ойығының белсенді жарық алаңын азайтпауы және ТЖК нормаланған көлемін төмендетпеуі тиіс.

5.4.6 Түзету үлгісіндегі мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу ұйымдарын жобалауға қойылатын талаптар

5.4.6.1 Түзету үлгісіндегі МДОТУ жобалаған кезде Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын санитарлық ереже талаптарын қарастыру керек.

5.4.6.2 МДОТУ кресло-арбада қозғалатын мүгедектігі бар адамдар (балалардың ата-аналары, сонымен қатар қызмет көрсету қызметкерлері) үшін қолжетімділік талаптары негізінде шешілуі тиіс. Мүгедектігі бар адамдар ғимараттың жалпы коммуникациялық-рекреациялық кеңістігіне, балаларға қызмет көрсетудің мамандандырылған бөлмелеріне, балалар үйірмелері мен секцияларына, балаларды түзету және сауықтыру қызметі бөлмелеріне, қызметтік-тұрмыстық бөлмелерге кіру мүмкіндігімен қамтамасыз етілуі тиіс.

5.4.6.3 Түзету үлгісіндегі МДОТҰ (жалпы үлгідегі МДОТҰ түзету топтарында) жалпы дамыту және жалпы сауықтыру бағдарламалары дамудың негізгі ақауларын түзететін немесе жоғалтып алған қабілетінің орнын толтыратын негізгі емдеу-қалпына келтіру іс-шараларымен біріктіріледі.

Түзету үлгісіндегі МДОТҰ мыналар үшін қажетті жағдай жасауды ескере отырып, жобалау керек:

а) арнайы бағдарламалар мен оқу жоспары бойынша дамуында ауытқушылығы бар балаларды оқыту мен тәрбие;

б) ақауларды түзетуге арналған сабақтарда, сондай-ақ емдік-профилактикалық іс-шаралар кезінде денедегі, психикалық және ақыл-ой жетіспеушілігін түзеу.

5.4.6.4 Есту қабілеті бұзылған (естімейтін және нашар еститін), көру қабілеті бұзылған (нашар көретін, аблюопия және қыли көзді), тірек-қимыл аппараты мен ойлау қабілеті бұзылған балаларға арналған түзету үлгісіндегі МДОТҰ топтық ұяшықтардағы негізгі жайлардың қысқартылған алаңдары арқылы арнайы ғимарат түрінде жобалау керек.

Мұндай мекемелер ұйымдарына арналған түзету қызметінің кейбір түрлеріне, мысалы, логопедтік балабақшаға, МДОТҰ әмбебап ғимараттары сай келуі мүмкін.

Әмбебап ғимаратқа орналастыруға болатын құрама мектепке дейінгі мекемедегі жекелеген түзету қызметтері балалардың барлығына емес, тек бір бөлігіне ғана (немесе балалар тобының бір бөлігіне) көрсетілуі мүмкін.

5.4.6.5 Түзету үлгісіндегі МДОТҰ мамандандырылған немесе әмбебап ретінде жобалануы мүмкін.

5.4.6.6 Тиісті ұйымдардағы және жалпы үлгідегі МДОТҰ түзету бағыты бар топтық ұяшықтарды басқа топтық ұяшықтардан оқшау жобалау керек.

5.4.6.7 Түзету мақсатындағы мектепке дейінгі мекемедегі топтық ұяшықтың бөлмелер құрамы ауқымды болып келеді. Түзету үлгісіндегі топтық ұяшықтың жоспарлы құрылымы өз кезегінде функционалдық жағынан киім ілетін, жатын бөлмелерімен, дәретханамен және буфетпен байланысты, топтық және түзету бөлмелерінің (арнайы сабақтарға арналған) ортасында орналасуы керек.

5.4.6.8 Түзетуге бағытталған топтық ұяшықтың құрамында сондай-ақ терраса, әйнектелген дәліз, психологиялық жеңілдеу аймағы болып табылатын «Отбасы бұрышын» қарастырған дұрыс.

5.4.6.9 Тәулік бойы қалатын дамуы бұзылған балаларға арналған мектепке дейінгі мекемелерде жұмыс аптасы барысында немесе одан да көп уақытта топтық ұяшық құрамында қосымша буфетпен бір кешенде асхана қарастыру керек.

5.4.6.10 Есту қабілеті бұзылған топтық ұяшықтарға (нашар еститін) сол жақтан түсетін негізгі табиғи жарықпен қатар сабаққа арналған сыныпта артқы жақта отырғандарға қосымша төбеден жарық түсіру қарастырылу керек.

Сабаққа арналған сыныптар мен топтық бөлменің кіреберісіне екі жаққа ашылатын есік орнатылуы керек.

Балалар бар бөлмелерде құбырлар мен металл бөлшектерді оқшаулауды қарастыру керек.

Дәретхана, топтық және жатын бөлмелер арасында тікелей байланыс қарастырылуы тиіс.

5.4.6.11 Есту қабілеті бұзылған балаларға арналған сынып жүйелі түрде сурдотехникалық аппаратураны қолдана отырып, қалған есту қабілетін одан әрі сақтау арқылы, сондай-ақ сөйлеу қабілетін (көру, сипап-сезу-діріл) қалыптастыруға бағытталған сабақтарға қарастырылады.

Бұл сыныптың қабырғалары мен төбесі акустикалық әрленуі тиіс. Электрлік құрал-жабдықтармен жабдықталған шаруашылық бөлмелері (ас бөлмесі, кір жуатын бөлме) сабаққа арналған сыныптардан алшақ орналасуы керек.

5.4.6.12 Көру қабілеті бұзылған (көзі қыли және амблиопиясы бар) топтық ұяшықтарда плеопто-ортоптикалық бөлме қарастырылуы керек.

Плеопто-ортоптикалық бөлмеге күңгірт бөлме (үлкен рефлекссіз офтальмоскопта жұмыс істеу үшін) бөлінуі керек.

Плеопто-ортоптикалық бөлме және топтық ұяшыққа қызмет көрсететін жай бір қабатта және бір-біріне жақын орналасуы тиіс.

5.4.6.13 Зағип және нашар көретін балаларға арналған топтық ұяшықтар құрамына тифлопедагог бөлмесі кіреді. Бөлмені жабдықтаған кезде балалардың қозғалу дағдыларын дамыту үшін еркін кеңістік бөлу қажет.

5.4.6.14 Тифлопедагог бөлмесі мен сабаққа арналған сыныптарды музыка және гимнастика сабақтарына арналған залдарға тікелей жақын орналастыруға болмайды.

5.4.6.15 Көру қабілеті бұзылған балаларға арналған топтық ұяшықтардың қоршаулары мен құрал-жабдықтары ашық түсті күңгірт бояумен боялуы тиіс.

5.4.6.16 Шығыңқы тұстардан, сыртқы бұрыштардан мүмкіндігінше қорғау керек. Сонымен қатар ҚР ҚН 3.06-01 талаптарына сәйкес қабырға бояуларымен салыстырғанда есіктің, баспалдақ шетінің, жиһаздар мен құрал-жабдықтардың қарама-қарсы түске боялуын қарастыру керек.

5.4.6.17 Ақыл-ойы бұзылған балаларға арналған логопед бөлмесінде баламен жеке сабақтар жүргізіледі. Логопед бөлмесі топтық бөлмемен немесе киім ілетін бөлмемен байланысуы керек.

5.4.6.18 Ақыл-ойы бұзылған балаларға арналған топтық ұяшықтарда мынадай талаптар орындалуы керек:

- а) дәретханаға баратын жол топтық бөлме мен жатын бөлмеден шығу керек;
- б) жатын бөлмеде тығыз жабылатын есіктер қарастырылуы керек;
- в) балалар кіретін бөлмелердегі шығыңқы бұрыштар доғалдандырылуы керек.

5.4.6.19 Тірек-қимыл аппараты бұзылған балаларға арналған киім ілетін бөлмелерде киім ауыстыру мен сақтау аймақтары қатар орналастырылуы керек.

Осындай балалар үшін жатын бөлмедегі киім ауыстыратын төсектер мен орындықтар оларды балалар пайдаланған кезде олардың жылжып кетуіне жол бермеу үшін қосымша қатты бекітілуі, ал киім ауыстыратын орындықтар қосымша қатты тұтқалармен жабдықталуы керек.

5.4.7 Жалпы білім беру мектептерінің бастауыш сыныптарын балабақша ғимараттарына орналастыру

5.4.7.1 Мектеп оқушыларының үлесі артып, ал балабақшадағы тәрбиеленушілер саны уақытша қысқарған кезде, осылар үшін бос топтық ұяшықтар бар МДОТҰ ғимаратына жалпы білім беретін мектептің бастауыш сыныбының бір бөлігін орналастыру керек.

5.4.7.2 Мектепке дейінгі жастағы балалардың бір топтық ұяшығына бір әмбебап сынып бөлмесі мен рекреация орналастыруға жол беріледі. Бұл кезде сынып бөлмесі грифельдік тақтамен және сол жақтан түсетін табиғи жарықпен қамтамасыз етілуі тиіс.

5.4.7.3 Жиһаздар мен құрал-жабдықтарды орналастыру ҚР ҚН 3.02-11 сәйкес қабылданады.

5.4.7.4 Оқушылардың тамақтануы мектепке дейінгі топтарға ұқсас белгіленеді, яғни дайын тағамды топтық ұяшықтарға жеткізу арқылы. Мұндай жағдайда, асхана ыдыстарын жуу мен сақтау буфетте жүзеге асырылады.

Оқушылар үшін оқу сыныптарының орнын алатын топтық ұяшықтардан оқшауланған, топтық ұяшықтардың бірінің алаңында ұйымдастырылатын жалпы асхана қарастырылады.

5.4.7.5 Киім ілетін бөлме мен дәретхана тікелей мақсаты бойынша пайдаланылады. Ұлдар мен қыздар үшін дәретхана бөлек, қол жуғыш ортақ жобаланады.

5.4.7.6 Дене шынықтыру сабақтары дене шынықтыру сабақтарына арналған ортақ залда және МДОТҰ аумағындағы дене шынықтыру алаңында жүзеге асырылады.

5.4.7.7 Қызметтік-тұрмыстық бөлмелер құрамына мұғалімдер бөлмесі де қарастырылады.

5.5* Ғимараттардың қауіпсіздігін, сенімділігін және тұрақтылығын қамтамасыз ету бойынша талаптар

(Атауының өзгерт.ред. – ҚТҮКШК 15.11.2018 ж. №235-НҚ бұйрық)

5.5.1 Ғимаратта және оның элементтерінде, олардың астындағы негіздерде, инженерлік-техникалық қамтамасыз етуде құрылымдық жарықшақтардың пайда болу, тұрақсыз жағдайға ауысу, тепе-теңдікті жоғалту немесе қирау, есептік жүктемелер мен құрылыс барысында және ғимараттың немесе оның бөліктерінің қызмет етуінің есептік мерзімінің ішінде орын алған немесе орын алуы мүмкін ықпалдардың ықтимал қолайсыз байланысы кезінде пайдалану жарамдылығының төмендеу ықтималдығы төмен болуы тиіс.

5.5.2 Ғимаратта және оның элементтерінде сейсмикалық әсерлердің салдарынан, сондай-ақ жарылыстардан көтергіш конструкциялардың жұмысындағы беріктілік пен орнықтылықты жоғалту ықтималдығы төмен болуы тиіс.

5.5.3 Конструкциялардан және оның бөлшектерінен орындалған материалдар ылғалдың, төмен температураның, агрессивтік ортаның, биологиялық және конструкцияларды пайдалану барысында әртүрлі факторлардың ықпалымен осы

қасиеттердің өзгерушілігін ескере отырып, ҚН ҚН 2.01-01 сәйкес басқа да қолайсыз факторлардың ықтимал әсеріне төзімді болуы тиіс.

5.5.4 Мектепке дейінгі тәрбие және оқыту ұйымдарының ғимаратында терроризмге қарсы қорғау және пайдалану кезіндегі қауіпсіздікті қамтамасыз ету мақсатында жүйе мен құралдарды қорғау дабыл жүйесімен, кіруді бақылау жүйесімен, ескерту жүйесі мен құралдарын, теледидарлық бейнебақылау жүйелерімен жабдықтау қажеттілігі Террористік тұрғыдан осал объектілердің терроризмге қарсы қорғалуын ұйымдастыруға қойылатын талаптарға сәйкес анықталады. *(Толықтырылды – ҚТҰКШК 15.11.2018 ж. №235-НҚ бұйрық, ред. түзету)*

5.6 Инженерлік қамтамасыз ету

5.6.1 Сумен қамту және канализация

5.6.1.1 МДОТҰ сумен қамтуды және канализацияны ҚР ҚН 4.01-01 сәйкес қарастыру керек.

5.6.1.2 МДОТҰ ғимараттары (бөлмелері) шаруашылық-ауыз су, өрт қауіпсіздігі және ыстық сумен, канализациямен және суағармен жабдықталуы керек.

5.6.1.3 Балаларға арналған санитарлық құрылғылар оқушылар бойларына есептеліп, тиісінше биіктік пен қолжетімділікті қамтамасыз етуі керек.

5.6.1.4 Киім ілетін бөлмедегі балалар киімін кептіретін шкафтардағы қыздыру аспаптары, сондай-ақ дәретханалардағы сүлгі кептіргіштер ыстық сумен қамтамасыз ету жүйесіне қосылуы тиіс.

5.6.1.5 Душ, кір жуу бөлмесі, сондай-ақ жуынатын және тағам блогының даярлау цехы, едендер басқыштар саңылауына едендердің тиісті еңісі арқылы құю басқыштарымен жабдықталады.

Дәретханалық топтық ұяшықтарда басқыштар орнату қарастырылмайлы.

5.6.2 Жылыту және желдету

5.6.2.1 МДОТҰ бөлмелерінде ауаны жылыту мен оның айналым санын жобалау үшін есептік температура Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын санитарлық ережеге және ҚР ҚН 4.02-01 сәйкес болуы тиіс.

5.6.2.2 Ас әзірлейтін бөлмеден келетін сорғыш ауа өткізгіштер топтық және жатын бөлмелерден өтпеуі тиіс.

5.6.2.3 Кір жуу бөлмесіне (кір жуатын, үтіктейтін) берілетін сыртқы ауаны жылыту үшін жылыту элементтері ретінде калориферлер, конвекторлар немесе радиаторлар қолданылатын салалы шкафтар пайдаланылуы мүмкін.

Кептіру барабандарымен жабдықталмаған кір жуу бөлмелеріне келетін ауаны жылытуды жылыту аспаптары үстіңгі бетінің есебінен қамтамасыз етуге жол беріледі.

5.6.3 Электрмен жабдықтау және әлсіз тоқты құрылғылар

5.6.3.1 МДОТҰ электрмен жабдықтау және әлсіз тоқты құрылғыларды Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын нормативтік құжаттарға сәйкес қарастыру керек.

5.6.3.2 Жалпы үлгідегі МДОТҰ ғимараттарында мыналар қарастырылуы керек:

- а) телефон желілері;
- б) штепсельдік розеткалар;
- в) нөлдік фазалы кабельдің штепсельдік розеткалары;
- г) интернет;
- д) телевидение бағдарламаларын қабылдайтын телевизиялық желі;
- е) қорғаныстық жерге тұйықтау.

Техника-экономикалық негіздеме кезінде жекелеген жайлар қосымша қондырғылармен жабдықталуы мүмкін.

5.6.3.3 Электрмен қамтамасыз ету, сондай-ақ МДОТҰ аумағындағы сыртқы жарықты тарату желілері кабельдік желілермен жасалуы тиіс.

5.6.3.4 Есту қабілеті бұзылған балаларға арналған МДОТҰ сурдотехникалық құралдар бар бөлмедегі, физиотерапиялық бөлмедегі қорғанысқа бір ұшы жерге қосылған сым орнатылады.

5.6.3.5 Түзету үлгісіндегі МДОТҰ-да апаттық жарықтандыру қарастыру керек.

5.6.3.6 Түзету типіндегі МДОТҰ топтық, ойын – асханалық, жатын бөлме жайларында, оқшаулау палатасында, музыкалық және дене шынықтыру сабақтарына арналған залдарда ультракүлгін сәулелер көздері мен бактерицидтік сәулелер көздерін қарастыру керек.

5.6.3.7 Түзету үлгісіндегі МДОТҰ қызметкердің жұмыс аймағындағы жатын бөлмеде жергілікті жарық орнатылады.

5.6.3.8 Түзету үлгісіндегі МДОТҰ логопед бөлмелерінде айнаның маңайына жергілікті жарықтандыратын қабырға шырақтары орнатылады.

5.7 Пайдалану сипаттамаларына қойылатын талаптар

5.7.1 МДОТҰ аймағын ұйымдастырған кезде жеке тұрған ғимараттың алдында айналма немесе жапсарлас ғимараттың алдына автомобильдің өтуіне мүмкіндік беретін жартылай айналма жол немесе аймақ салуды қарастыру керек.

5.7.2 Күннен, желден және жауын-шашыннан қорғау үшін әрбір топтық алаңда шатыр қарастырылуы тиіс.

Ескертпе - Қысқа мерзімді қараудың кезекші топтарында, «Отбасылық балабақша» үлгісіндегі МДОТҰ және серуендеу топтарына шатырлар қарастырмауға да болады.

5.7.3 Ойын алаңының төсемі мүмкіндігінше қауіпсіз болуы керек.

Топтық және дене шынықтыру алаңдарына асфальт төсеуге жол берілмейді.

5.7.4 Топтық алаңдарда топтама түрінде шығарылатын немесе тапсырыспен орындалатын стационарлық ойын құрылғыларын қарастыруға жол беріледі. Егер құралдар жеке тапсырыс бойынша әзірленсе, оны гигиеналық және сәйкестік сертификаттар

(гигиеналық қорытынды) болған жағдайда, білім беру және мемлекеттік санитарлық қадағалау органдарының келісімімен қолдануға жол беріледі.

5.7.5 Көгалдандыру алаңында улы емес және балаға зақым келтірмейтін (тікпенекті емес және т. б.) шөп төсемі, гүлзар, бұталар мен ағаштар егу қарастырылады.

5.7.6 Рұқсатсыз кіруден және өзге байланыстардан қорғану, сондай-ақ балалардың өз еркімен кетіп қалуына жол бермеу мақсатында МДОТҰ ғимаратының аумағы қоршалуы тиіс.

5.7.7 Балалар тобы бар МТО ғимаратының аумағының құрамында ғимаратта орналасқан балалар тобының өзіне ғана тиесілі қоршалған ойын аймағын және өзге МДОТҰ келетін балалар топтарына немесе ата-анасымен келген балаларға арналған қоршалмаған немесе жартылай қоршалған аймақ қарастыру керек.

МТО балалар тобы ойын алаңының құрамы мен ауданы жалпы үлгідегі МДОТҰ ойын алаңы бойынша қабылданады.

Қоршалмаған аймақтың құрамы мен ауданы қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес анықталады.

5.7.8 Жергілікті өзін-өзі басқару мен оқыту органдарының шешімі бойынша МДОТҰ аумағындағы ойын алаңдарын екі рет пайдалануға жол беріледі: балалар тобымен және кешкі уақытта немесе демалыс күндері іргелес аймақтардағы мектепке дейінгі жастағы ұйымдаспаған балалардың ата-аналарымен бірге. Мұндай жағдайда ұйымдастырылмаған келушілерге арналмаған аймақты қосымша қоршауға алу керек.

5.7.9 Мектепке дейінгі бөлімшелердің ойын алаңдарын мектеп бөлімшелерінің тірі ағаш шарбақтармен қоршау рұқсат етіледі.

Мектепке дейінгі бөлімшелердің ойын алаңдары ғимараттан және жалпы үлгідегі МДОТҰ ғимаратының бөлігіндегі ойын алаңдарын орналастыруға ұқсас мектеп бөлімінің жер телімінен бөлек орналастырылуы мүмкін.

5.7.10 Аймақтың көлденең беті (топырақ алаңдарын, қатты төсемді алаңдарды, жаяу жүргінші жолдары мен автомобиль жолдарын, сонымен қатар олардың арасындағы шекті қоса алғанда) бала шалынып қалмас үшін ешқандай саңылаусыз болуы тиіс.

Ескертпе - Аталған шектеулер аймақтағы арнайы жобаланған ойын құрылғыларына арналмаған.

5.7.11 Аумақта, ғимараттың кіре-берісі мен ойын алаңында сыртқы жарық орнату керек.

5.7.12 Көп пәтерлі үйде қызметкерлерге арналған тұрғын үйі бар шағын МДОТҰ аумағында аймақты бөлуге қойылатын талап бойынша алаңдар, құрал-жабдықтар, қоршаулар кіріктірме шағын МДОТҰ аумағы сияқты жобалануы керек.

МДОТҰ жер телімі бар тұрғын үйден оқшаулаған кезде жер телімінің арасында қоршаудың болуы мемлекеттік санитарлық қадағалау органының келісімі бойынша қарастырылуы керек.

5.7.13 Ғимарат құрылысына пайдаланылатын газ, сұйықтық мөлшері, материалдардан бөлінетін табиғи радионуклидтер белсенділігінің үлестік тиімділігі кез-келген кеңістікте олардың үстіңгі беттеріне жол бергісіз зиянды шоғырланымнан аспауы тиіс.

5.7.14 Ғимараттағы шыны және басқа да сынғыш материалдар мынадай талаптардың біріне сәйкес келуі тиіс:

- а) шыны әсерден сынған кезде, адамдардың жарақаттануы болмауы тиіс;
  - б) шыны сынусыз жүктемеге төзімді болуы тиіс.
- 5.7.15 Тұрақты түрде шығуға болатын шатырға тосқауыл қойылуы тиіс.
- 5.7.16 Кедергілер қауіптілікті ескере отырып жасалуы және орнатылуы тиіс.

5.8 Мүмкіндігі шектеулі топтардың қолжетімділігін қамтамасыз ету бойынша талаптар

5.8.1 Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу ұйымдарын жобалаған кезде халықтың мүмкіндігі шектеулі топтарының қолжетімділігін қамтамасыз ету бойынша талаптарды ҚР ҚН 3.06-01 сәйкес сақтау керек.

5.8.2 Ғимаратқа кіреберіс және деңгейлер айырмасы тиісті ұйымның баспалдақтарымен (пандустар) және қоршауларымен бірге болуы керек.

5.8.3 Есіктер халықтың мүмкіндігі шектеулі топтары үшін мүмкіндігінше ыңғайлы әрі қауіпсіз болуы тиіс.

5.8.4 Ойын алаңдары мүмкіндігі шектеулі балалар үшін мүмкіндігінше қолжетімді әрі жайлы болуы керек.

5.8.5 Ойын құрылғылары Қазақстан Республикасының стандарттарына сәйкес материалдардан орындалуы тиіс. Ойын алаңдарының төсемдері мүгедектер арбасындағы балаларға қауіпсіз әрі ыңғайлы болуы тиіс.

5.9 Қоршаған ортаны қорғау

5.9.1 МДОУТ жобалаған кезде қоршаған ортаны қорғау саласындағы талаптарды сақтау керек.

5.9.2 Жобалау және пайдалану кезінде қолайлы қоршаған ортаның басымдығын, табиғи ресурстардың биологиялық сан алуандығын сақтауды қамтамасыз ету керек.

5.9.3 Қоршаған орта сапасының нормативтері ескерілуі, зиянды қалдықтарды, аз қалдықты және қалдықсыз технологиялар мен өндірістерді залалсыздандыру мен кәдеге жарату, қоршаған ортаны ластауды ескертудің тиімді шаралары қарастырылуы тиіс.

6 ЭНЕРГИЯ ТИІМДІЛІГІ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАРДЫ ҰТЫМДЫ ПАЙДАЛАНУ

6.1 Энергетикалық ресурстарды қысқарту, ғимараттар мен құрылыстардағы жылу шығынын азайту бойынша талаптар

6.1.1 Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу ұйымдарын энергия ресурстарын қысқарту мен шығынды азайту жөніндегі талаптарды ескере отырып жобалауды энергетика ресурстарын тиімді пайдалану мен үнемдеу талаптарына бағытталған қолданыстағы нормативтік құжаттарға сәйкес жүргізу керек.

6.1.2 Ғимарат ғимараттың жүйелері мен бөліктері үшін энергияны тиімді пайдалануға қатысты талаптарды ескере отырып жобалануы және салынуы тиіс.

6.1.3 Жобалау кезінде ғимараттың жарық түсетін жағын дұрыс бағдарлауды қамтамасыз ету қажет.

6.1.4 МДОТҰ энергия тиімділігін арттыру жөніндегі шешім мен шаралар кешенін Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын нормативтік-техникалық құжаттарға сәйкес қолдану керек.

6.1.5 Ғимаратты қоршап тұратын конструкциялар жылуды тиімді пайдалану үшін энергия сақтайтын материалдарды пайдалана отырып жасалуы керек.

6.1.6 Жобалау кезінде ғимаратта жылу оқшаулағыш пен желдеткішті қамтамасыз ету керек.

6.1.7 Инженерлік жүйелерде энергияны үнемдеу шараларын қолдану керек.

6.1.8 Ғимараттың энергетикалық тиімділігін жетілдіру кезінде климаттық және жергілікті жағдайларды назарға алу керек, сондай-ақ бөлмелер ішіндегі климаттық ахуал назарға алынып, экономикалық тиімділікті ескеру керек.

6.1.9 Ең алдымен ғимарат маңайындағы климаттық жағдай мен ғимарат ішіндегі микроклиматты жақсартатын көлеңкелеу, ғимарат құрылысы кезінде жылу қуатын негіздеу, сондай-ақ пассивті салқындатудың технологияларын дамыту және қолдану сияқты мөлшерден тыс жылуға жол бермейтін шараларға баса назар аудару керек.

6.1.10 Ауаны жылыту және ауа баптау жүйесінің тиімді жұмысын экология, қауіпсіздік және энергетика тұрғысынан қамтамасыз ету керек.

6.1.11 Ғимараттарда тиімділігі жоғары баламалы жүйелерді орнату мүмкіндігін (техникалық, экологиялық және экономикалық) қарастыру керек.

6.1.12 Жүйелік талаптар егер олар техникалық, экономикалық және функционалдық тұрғыдан дұрыс болмаған жағдайда қолданылады.

6.1.13 Ғимараттарда температураны, ылғалдылықты, ауа шығынын тұрақты түрде жеке реттейтін мүмкіндік қарастырылуы керек.

6.2 Табиғи ресурстарды тиімді пайдалану

6.2.1 Ағаштарды электр тарату желісінен, су жіберу және жаяу жолдардан қауіпсіз қашықтықта отырғызу керек.

6.2.2 Ландшафтық жоспарлар мынадай ресурстарды сақтауды қамтуы тиіс: су, топырақ, биологиялық әртүрлілік, энергетикалық ресурстар, ауа сапасы, жабайы табиғаттың ашық кеңістігі және жұртшылық мүддесі үшін басқа да табиғи ресурстар.

6.2.3 Жер телімінде өсімдіктерді суаруға арналған су қарастыру қажет.

6.2.4 Жер учаскесінің ландшафын жобалаған кезде оның табиғи даму жағдайын ескері қажет.

6.2.5 Барлық жер телімі топырақты эрозиядан қорғау мақсатында оларға жақын немесе ішіне орналастырылған құрылыстарға іркіліп қалған судың жиналуын болдырмау үшін тегіс болуы тиіс.

6.2.6 Мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу ұйымдарын жобалаған және салған кезде құрылыс аумағындағы радон қаупінің деңгейін, техногендік радиоактивті ластануды

және құрылыс конструкцияларының радиоактивтілігін есепке алу керек. Сонымен қатар, радиациялық қауіпсіздік талаптарын Қазақстан Республикасының аумағында қолданылатын санитарлық ережелерге сәйкес орындау керек.

ӘОЖ 725.57

МСЖ 93.040.10

Түйінді сөздер: мектепке дейінгі оқыту мен тәрбиелеу ұйымдары, есептік сыйымдылық, жобалау, балалар тобы, алаңдар, жер телімдері, аумақ, бөлмелер, музыкалық және гимнастикалық сабақтарға арналған залдар, жайлар, дәліздер, басқыш алаңдары, сумен қамту, канализация, санитарлық-техникалық қондырғылар, шкафтар, электр жабдығы, сыртқы жарықтандыру желілері, түзету үлгісіндегі мектепке дейінгі ұйымдар, кабинеттер.

СОДЕРЖАНИЕ

ВВЕДЕНИЕ.....	IV
1 ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ.....	1
2 НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ.....	1
3 ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ.....	2
4 ЦЕЛЬ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ТРЕБОВАНИЯ.....	4
4.1 Цель нормативных требований.....	4
4.2 Функциональные требования.....	4
5 ТРЕБОВАНИЯ К РАБОЧИМ ХАРАКТЕРИСТИКАМ.....	5
5.1 Общие положения.....	5
5.2 Размещение, организация и оборудование земельного участка.....	6
5.3 Требования по пожарной безопасности.....	7
5.4 Требования по обеспечению охраны здоровья людей в процессе эксплуатации.....	8
5.4.1 Организация сети и типы организаций дошкольного воспитания и обучения.....	8
5.4.2 Объемно-планировочные решения зданий.....	8
5.4.3 Помещения основного пребывания детей.....	10
5.4.4 Специализированные, сопутствующие и служебно-бытовые помещения.....	11
5.4.5 Предметно-пространственная среда, стационарное обслуживание и отделка помещений.....	12
5.4.6 Требования к проектированию организаций дошкольного воспитания и обучения коррекционного типа.....	12
5.4.7 Размещение начальных классов общеобразовательной школы в зданиях детских садов.....	15
5.5 Требования по обеспечению безопасности, надежности и устойчивости зданий.....	15
5.6 Инженерное обеспечение.....	16
5.6.1 Водоснабжение и канализация.....	16
5.6.2 Отопление и вентиляция.....	16
5.6.3 Электроснабжение и слаботочные устройства.....	17
5.7 Требования к эксплуатационным характеристикам.....	17
5.8 Требования по обеспечению доступности маломобильных групп.....	19
5.9 Охрана окружающей среды.....	19
6 ЭНЕРГОЭФФЕКТИВНОСТЬ И РАЦИОНАЛЬНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ.....	20
6.1 Требования по сокращению энергетических ресурсов, уменьшению потерь тепла в зданиях и сооружениях.....	20
6.2 Рациональное использование природных ресурсов.....	21

ВВЕДЕНИЕ

Настоящий документ разработан в рамках реформирования нормативной базы строительной сферы Республики Казахстан в соответствии с параметрическим методом нормирования, в целях реализации, совершенствования нормативно-технических документов в области архитектурной, градостроительной и строительной деятельности.

Настоящие строительные нормы содержат:

- цель нормативных требований;
- функциональные требования;
- требования к рабочим характеристикам.

Настоящие СН РК «Дошкольные объекты образования» являются одним из нормативных документов, входящих в доказательную базу технического регламента «О безопасности зданий и сооружений, строительных материалов и изделий», и направлены на устранение технических барьеров в области строительства.

Требования к рабочим характеристикам принимаются с учетом уровня эксплуатации здания (главная цель или функция), факторов риска, связанных с опасностями для пользователей зданий, и величин событий: характер опасности (внутренний или внешний), количество пользователей (посетители, персонал), продолжительность занятости людьми, в том числе уязвимые группы населения (младенцы, маленькие дети, люди с ненормальной психикой или другими недостатками) и др.

Приемлемые решения и параметры выполнения требований данных строительных норм приведены в СП РК «Дошкольные объекты образования».

Система организаций дошкольного воспитания и обучения в Республике Казахстан формируется различными видами дошкольных объектов образования в соответствии с их направленностью и деятельностью.

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚҰРЫЛЫС НОРМАЛАРЫ
СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

ДОШКОЛЬНЫЕ ОБЪЕКТЫ ОБРАЗОВАНИЯ

PRESCHOOL INSTITUTIONS

Дата введения - 2015-07-01

1 ОБЛАСТЬ ПРИМЕНЕНИЯ

1.1 Настоящие строительные нормы устанавливают основные требования к размещению, проектированию зданий, земельному участку, территории, функциональным группам, составу, площадям помещений, объемно-планировочным решениям, освещению, инженерному оборудованию, внутренней среде зданий организаций дошкольного воспитания и обучения.

1.2 Требования настоящих норм распространяются на проектирование вновь строящихся, реконструируемых организаций дошкольного воспитания и обучения на территории Республики Казахстан независимо от форм собственности.

2* НОРМАТИВНЫЕ ССЫЛКИ

Для применения настоящих строительных норм необходимы следующие ссылочные нормативные документы:

Требования к организации антитеррористической защиты объектов, уязвимых в террористическом отношении, утвержденные постановлением Правительства Республики Казахстан от 6 мая 2021 года № 305.

Санитарные правила «Санитарно-эпидемиологические требования к дошкольным организациям и домам ребенка», утвержденные приказом Министра здравоохранения Республики Казахстан от 9 июля 2021 года № ҚР ДСМ-59.

Технический регламент «Общие требования к пожарной безопасности», утвержденный приказом Министра по чрезвычайным ситуациям Республики Казахстан от 17 августа 2021 года № 405.

Правила пожарной безопасности, утвержденные приказом Министра по чрезвычайным ситуациям Республики Казахстан от 21 февраля 2022 года № 55.

Технический регламент «О безопасности зданий и сооружений, строительных материалов и изделий», утвержденный приказом Министра индустрии и инфраструктурного развития Республики Казахстан от 9 июня 2023 года № 435.

СН РК 2.01-01-2013 Защита строительных конструкций от коррозии.

СН РК 2.04-01-2011 Естественное и искусственное освещение.

СН РК 3.02-10-2011*

СН РК 3.01-01-2013 Градостроительство. Планировка и застройка городских и сельских населенных пунктов.

СН РК 3.02-11-2011 Общеобразовательные учреждения.

СН РК 3.06-01-2011 Доступность зданий и сооружений для маломобильных групп.

СН РК 4.01-01-2011 Внутренний водопровод и канализация зданий и сооружений.

СН РК 4.02-01-2011 Отопление, вентиляция и кондиционирование воздуха.

Примечание - При пользовании настоящим государственным нормативом целесообразно проверить действие ссылочных документов по информационным каталогам «Перечень нормативных правовых актов и нормативных технических документов в области архитектуры, градостроительства и строительства, действующих на территории Республики Казахстан», «Каталог национальных стандартов и национальных классификаторов технико-экономической информации РК» и «Каталог межгосударственных стандартов», составляемым ежегодно по состоянию на текущий год, и соответствующим ежемесячно издаваемым информационным бюллетеням - журналам и информационным указателям стандартов, опубликованным в текущем году. Если ссылочный документ заменен (изменен), то при пользовании настоящим нормативом следует руководствоваться замененным (измененным) стандартом, если ссылочный документ отменен без замены, то положение, в котором дана ссылка на него, применяется в части, не затрагивающей эту ссылку.
(Изм.ред. – Приказ КДСиЖКХ от 15.11.2018 г. №235-НК)

3* ТЕРМИНЫ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

В настоящих строительных нормах применяются следующие термины с соответствующими определениями *(Изм.ред. – Приказ КДСиЖКХ от 15.11.2018 г. №235-НК)*:

3.1 Домашний уголок: Представляет собой организованное пространство на площади групповой ячейки; в домашнем уголке размещаются игрушки-куклы, машинки, зайцы и другие игрушки - по указанию воспитателя и психолога. Между домашним уголком и другими функциональными зонами - игр и занятий по подгруппам в групповой ячейке, а также остекленной верандой и открытой террасой (при наличии) предусматривается визуальная связь.

3.2 Дошкольные объекты образования коррекционного типа: Рассчитаны для детей с нарушением слуха (глухих и слабослышащих), с нарушением зрения (слабовидящих, с косоглазием, амблиопией), с нарушением опорно-двигательного аппарата и интеллекта. Эти учреждения проектируются в виде специальных зданий с сокращенными площадями основных помещений групповой ячейки (т.к. практически вдвое сокращается нормативная наполняемость детских групп).

3.3 Затесненная застройка: Застройка территории ниже нормативной или участок меньше нормативного.

3.4 Лифтовый холл: Помещение перед входом в лифт.

3.5 Организации дошкольного воспитания и обучения (ОДВО): Дошкольные организации, реализующие образовательные учебные программы дошкольного воспитания и обучения с учетом специфичных для детей дошкольного возраста видов деятельности, а также оказывающие дополнительные оздоровительные и другие предусмотренные законодательством услуги.

3.6 Семейный детский сад: Дошкольный объект образования - детский сад присмотра и оздоровления, с приоритетным осуществлением санитарно-гигиенических и оздоровительных мероприятий, размещается в квартире (частном жилом доме) частного предприятия.

3.7 Универсальная групповая ячейка: Включает групповую - для игр, занятий, приема пищи, отдыха; спальную для дневного (в круглосуточных группах и ночью) сна детей; раздевальную для переодевания детей, хранения и сушки одежды; туалет для личной гигиены; буфетная для хранения и мытья посуды принадлежащей этой группе детей. Состав и площади помещений позволяют размещать в них полнокомплектные детские группы и обеспечивать программную деятельность учреждений с приоритетной направленностью одного или нескольких направлений развития ребенка, укрепления здоровья детей.

3.8 Центр дошкольного воспитания (ЦДВ): Преимущественно размещается в отдельно стоящем здании, а также проектируется встроенным, встроено-пристроенным или пристроенным к многоквартирному жилому дому в условиях многоэтажной застройки или блокируемым в качестве торцевых элементов в малоэтажном жилом доме. Центр дошкольного воспитания наряду с обслуживанием собственных детских групп представляет дополнительные услуги родителям и детям, в том числе не являющимися воспитанниками ЦДВ. Центр дошкольного воспитания предусматривается на один квартал (микрорайон).

3.9 Центр развития ребенка (ЦРР): Здание, в котором размещаются группы детей, в возрасте от 3 до 7 лет, комплектуется централизованными специализированными помещениями общеобразовательного цикла и группами помещений централизованного хозяйственного обслуживания. В «Центре развития ребенка» может предусматриваться ОДВО общего типа, групповые отделения могут быть специализированными, т.е. осуществлять программную деятельность, определенную видом общеобразовательного учреждения, т.е. детский сад может быть только интеллектуального, спортивного или только художественного развития детей, или коррекционного типа. Отделение коррекционного типа может иметь специализацию, определенную видом нарушений развития детей.

3.10 Этаж мансардный (мансарда): Этаж в чердачном пространстве, фасад которого полностью или частично образован поверхностью (поверхностями) наклонной или ломаной крыши, при этом линия пересечения плоскости крыши и фасада должна быть на высоте не более 1,5 м от уровня пола мансардного этажа.

3.11 Этаж надземный: Этаж с отметкой пола помещений не ниже планировочной отметки земли.

3.12 Этаж цокольный: Этаж с отметкой пола помещений ниже планировочной отметки земли на высоту не более половины высоты помещений.

4 ЦЕЛЬ И ФУНКЦИОНАЛЬНЫЕ ТРЕБОВАНИЯ

4.1 Цель нормативных требований

Целью нормативных требований является обеспечение безопасности при проектировании организаций дошкольного воспитания и обучения, защиты жизни и здоровья людей, а также создание комфортных условий для развития, обучения, пребывания детей и персонала с учетом пожарных, санитарно-гигиенических, эргономических, технологических требований, обеспечение устойчивости, надежности несущих конструкций, в том числе охране окружающей среды, обеспечения энергетической эффективности и рационального использования природных ресурсов.

4.2 Функциональные требования

4.2.1 Здание организаций дошкольного воспитания и обучения, его конструкции, элементы и основания должны выдерживать сочетание предполагаемых нагрузок и воздействий, которым они могут подвергаться во время строительства или реконструкции и эксплуатации.

4.2.2 Здание организаций дошкольного воспитания и обучения должно быть спроектировано и построено таким образом, чтобы обеспечивалась возможность предотвращения или уменьшения опасности возникновения пожара в здании в процессе его эксплуатации, а в случае возникновения пожара обеспечивалась защита людей, имущества и окружающей среды от воздействия опасных факторов пожара и (или) ограничение воздействия этих факторов.

4.2.3 Объемно-планировочные и конструктивные решения здания, отделка поверхностей на путях эвакуации, а также элементы внутренних систем инженерного обеспечения должны ограничивать распространение пожара и его опасных факторов за пределы очага возгорания.

4.2.4 Здание и его элементы должны сохранять огнестойкость конструкций на время эвакуации в безопасную зону людей, в том числе с ограниченными физическими возможностями передвижения.

4.2.5 В зданиях организаций дошкольного воспитания и обучения должны создаваться необходимые комфортные условия для пребывания детей и персонала, обеспечивающие защиту их жизни и здоровья, а также посетителей в процессе эксплуатации, с учетом благоустройства территории, архитектурно-планировочных решений, санитарно-гигиенических требований.

4.2.6 Внутренняя среда здания организаций дошкольного воспитания и обучения не должна оказывать недопустимого воздействия на детей физических, химических, биологических и иных вредных факторов.

4.2.7 Системы инженерного обеспечения здания должны создавать благоприятный микроклимат в помещениях, включая температуру, влажность и скорость движения воздуха.

4.2.8 В здании не должно допускаться образование сырости, а в системах водоснабжения и внутреннего водопровода – утечек и загрязнений.

4.2.9 Системы и сети канализации должны обеспечивать удаление жидких стоков без попадания их в систему водоснабжения, без загрязнения почвы и окружающей среды.

4.2.10 Звукоизоляция, искусственное освещение и естественная инсоляция помещений зданий должны создавать условия пребывания детей, не допускающие угрозы причинения вреда их здоровью.

4.2.11 Пути передвижения детей, в том числе с ограниченными возможностями, в здании организаций дошкольного воспитания и обучения и его территории должны быть удобными и безопасными с учетом наличия лестниц, проемов, наклонных поверхностей, разности высот и низкорасположенных элементов.

4.2.12 Здания в течение их жизненного цикла не должны оказывать негативное воздействие на окружающую среду.

4.2.13 Здание организаций дошкольного воспитания и обучения, его ограждающие строительные конструкции, системы отопления и охлаждения, вентиляции и кондиционирования воздуха, а также освещения должны функционировать в режиме экономии энергии.

4.2.14 В организациях дошкольного воспитания и обучения должно обеспечиваться рациональное использование природных ресурсов в соответствии с расчетным сроком службы здания, вторичным использованием строительных конструкций и переработкой строительного лома при сносе.

4.2.15 На этапе проектирования дошкольных объектов образования необходимо определить относимость объекта к перечню объектов Республики Казахстан, уязвимых в террористическом отношении и принять меры для выстраивания соответствующей системы антитеррористической защиты объекта согласно Требованиям к организации антитеррористической защиты объектов, уязвимых в террористическом отношении.
(Дополнен – Приказ КДСиЖКХ от 15.11.2018 г. №235-НК, ред. правка)

5 ТРЕБОВАНИЯ К РАБОЧИМ ХАРАКТЕРИСТИКАМ

5.1 Общие положения

5.1.1 Проектирование зданий ОДВО следует осуществлять в соответствии с требованиями технического регламента «Общие требования к пожарной безопасности», санитарными правилами «Санитарно-эпидемиологические требования к дошкольным организациям и домам ребенка» и другими нормативно-техническими документами, устанавливающими требования к проектированию, строительству и эксплуатации дошкольных объектов образования, также следует учитывать требования «Типовых правил деятельности организаций дошкольного воспитания и обучения».

5.1.2 Расчетная вместимость (общее число мест), типы и виды ОДВО определяются исходя из организационной структуры, расчетной вместимости детских групп, градостроительных и социально-демографических условий.

5.1.3 Дежурные группы кратковременного присмотра в зависимости от потребности населения могут быть различных организационно-правовых форм, форм собственности, в том числе созданные в виде структурных подразделений государственных ОДВО, отвечающих санитарно-эпидемиологическим требованиям.

5.1.4 В ОДВО необходимо предусмотреть периодизацию групп: ясельного возраста и дошкольников.

5.2 Размещение, организация и оборудование земельного участка

5.2.1 При всех типах ОДВО необходимо предусматривать земельный участок, в составе которого выделяется зона игровой территории и хозяйственная зона, с разграничением соответствующих технологических процессов.

Примечание - В дежурных группах кратковременного присмотра в жилых комплексах участок может быть заменен открытой террасой и отдельной - площадкой для мусоросборников. Для дежурных групп кратковременного присмотра за детьми в общественных зданиях земельные участки допускается не предусматривать.

5.2.2 Размещение в жилой застройке, а также расстояния от здания и границ земельного участка ОДВО следует осуществлять и принимать в соответствии с СН РК 3.01-01 и действующих нормативных документов.

5.2.3 Отдельно стоящее здание ОДВО размещается в границах участка, при этом участок может примыкать к зданию лишь с части сторон. Выходы из здания для вывода детских групп на участок рекомендуется располагать со стороны примыкания участка.

5.2.4 Зона игровой территории должна включать в себя:

- а) групповые площадки;
- б) площадь озеленения;
- в) общую физкультурную площадку.

5.2.5 В состав хозяйственной зоны должна входить хозяйственная площадка с местом для разгрузки.

5.2.6 При встроенных малых ОДВО (отделениях), ОДВО общего типа и дежурной группе кратковременного присмотра вместо хозплощадки предусматривается загрузочная площадка со стороны пищеблока и площадка мусоросборников, размещаемая с внешней по отношению к жилому дому стороны проезда.

5.2.7 Хозяйственная площадка должна иметь твердое покрытие и размещаться при входах в загрузочную пищеблока и, желательно, в постирочную.

5.2.8 Мусоросборники отдельно стоящих зданий ОДВО следует размещать согласно действующим на территории Республики Казахстан санитарным правилам.

5.3 Требования по пожарной безопасности

5.3.1 Пожарная безопасность должна соответствовать требованиям технического регламента «Общие требования к пожарной безопасности». Устройство автоматической пожарной сигнализации следует предусматривать в соответствии с требованиями Правил

пожарной безопасности и других нормативных документов, действующих на территории Республики Казахстан.

Сигнал о срабатывании системы автоматизированной пожарной сигнализации выводится в помещение с круглосуточным пребыванием дежурного персонала (помещение охраны) или в ближайшую пожарную часть.

5.3.2 При проектировании необходимо обеспечить выходы из каждой групповой ячейки в разные отсеки коридора.

5.3.3 Коридоры и входные двери групповых ячеек должны обеспечивать максимальную пропускную способность при эвакуации.

5.3.4 Отапливаемые переходы и блок-вставки между зданием детского сада и иными зданиями следует проектировать той же степени огнестойкости, что и основное здание детского сада.

Степень огнестойкости жилого дома, к которому пристраивается организация дошкольного воспитания и обучения (ОДВО), не должна быть ниже степени огнестойкости возводимого здания.

5.3.5 Пределы огнестойкости строительных конструкций мансардных этажей, за исключением стропил и обрешетки, должны соответствовать степени огнестойкости здания.

5.3.6 Покрытие эксплуатируемой кровли должно быть несгораемым, включая утеплитель.

Наружные ограждения лестниц, балконов, эксплуатируемых кровель, открытых террас следует выполнять из несгораемых материалов.

5.3.7 При встраивании, блокировке ОДВО с жилыми домами или зданием школы, их помещения должны иметь обособленные самостоятельные эвакуационные выходы наружу.

Через блокируемое со школой ОДВО, а также через дошкольное отделение центра развития ребенка (ЦРР) не допускается предусматривать транзитный эвакуационный путь школьников.

5.3.8 Ширина стилобатной части встроено-пристроенной ОДВО со стороны протяженного фасада многоквартирного жилого дома не должна препятствовать доступу пожарных с автолестниц и коленчатых подъемников в любое помещение здания.

5.3.9 Отделка стен и потолков зала для музыкальных и гимнастических занятий, зала-арены и путей эвакуации должна быть предусмотрена из негорючих материалов.

Предел огнестойкости прозрачного ограждения, отделяющего залы для музыкальных и гимнастических занятий от общего коммуникационно-рекреационного пространства, должен приниматься в соответствии с требованиями действующих нормативных документов для внутренних ненесущих перегородок.

5.3.10 Проектирование саун (бань сухого жара) в зданиях ОДВО не допускается.

5.3.11 При применении светопрозрачных материалов следует выполнять требования технического регламента «Общие требования к пожарной безопасности».

5.4 Требования по обеспечению охраны здоровья людей в процессе эксплуатации

5.4.1 Организация сети и типы организаций дошкольного воспитания и обучения

5.4.1.1 Организации дошкольного воспитания и обучения жилого района должны составлять единую сеть детских учреждений, приближенных к жилой застройке, в соответствии с потребностями и спросом семей с детьми дошкольного возраста. Размещение детских садов в жилой застройке принимается в соответствии с СН РК 3.01-01.

5.4.1.2 Расчет сети организаций дошкольного воспитания и обучения образования следует принимать в соответствии с Государственной программой развития образования Республики Казахстан.

5.4.1.3 Для каждого характерного района необходимо принимать показатели, соответствующие фактической демографии и фактическим потребностям населения.

5.4.1.4 При выборе типов ОДВО необходимо учитывать наполняемость групп и возрастной состав.

5.4.1.5 При размещении в жилой застройке ОДВО массового строительства в соответствующих градостроительных условиях следует руководствоваться положениями настоящих строительных норм, санитарными правилами, действующими на территории Республики Казахстан и государственной программой развития образования Республики Казахстан.

5.4.1.6 Проектирование специализированных зданий ОДВО должно осуществляться за счет включения дополнительных (специализированных) помещений, предусматриваемых как в составе групповой ячейки, так и общими для всех или нескольких детских групп.

5.4.1.7 Помещения детских кружков (гимнастики, хореографии, изобразительных видов творчества, иностранных языков, музыкальных, компьютерных) в системе ОДВО следует дополнительно предусматривать в соответствии с профилем организации.

5.4.2 Объемно-планировочные решения зданий

5.4.2.1 Возможное размещение ОДВО в жилой застройке принимается в соответствии с требованиями действующих норм Республики Казахстан.

Необходимо соблюдать условия размещения ОДВО в соответствии с требованиями действующих норм или по согласованию с государственными органами санэпиднадзора и противопожарной службы Республики Казахстан.

5.4.2.2 ОДВО общего типа должны включать следующие функциональные группы помещений:

а) групповые ячейки - изолированные автономные помещения, принадлежащие каждой детской группе;

б) специализированные помещения для занятий с детьми, предназначенные для поочередного использования всеми или несколькими детскими группами;

в) сопутствующие помещения (медицинские, пищеблок, постирочная) и служебно-бытовые помещения для персонала.

Дополнительные функциональные группы помещений предусматриваются с учетом требований санитарных правил Республики Казахстан.

5.4.2.3 Все основные помещения ОДВО следует размещать в надземных этажах. Допускается размещение постирочной, кладовой овощей, кладовой садового инвентаря, дополнительных (к нормируемым) кладовых помещений в подвальных и цокольных этажах.

5.4.2.4 Набор типов групповых ячеек и их состав, а также соотношение в здании ОДВО определяются по расчету, исходя из возрастной комплектации детей.

5.4.2.5 Из раздевальной каждой групповой ячейки (или групповой, если раздевальная проектируется отдельно) должен предусматриваться удобный и короткий доступ к наружному выходу из здания.

5.4.2.6 При входах для детских групп вместо обычного тамбура допускается предусматривать тамбуры-шлюзы.

5.4.2.7 В комплексе организаций дошкольного воспитания и обучения следует предусматривать зал-арену для утренников, музыкальных занятий, спектаклей.

5.4.2.8 В малых ОДВО, размещенных в приспособленных зданиях, в условиях застроенной застройки, в сельских населенных пунктах при отсутствии условий для организации типовых столовых, по согласованию с государственным органом в сфере санитарно-эпидемиологического благополучия населения предусматривается сокращенный набор помещений: складские помещения, кухня с зонами для подготовки сырья, приготовления пищи, раздачи готовой продукции и мытья столовой и кухонной посуды.

5.4.2.9 Расположение входов в групповые ячейки напротив входов в постирочную и сушильную-гладильную не допускается.

5.4.2.10 Расположение входов в групповые ячейки напротив входов в пищеблок не допускается.

Вблизи раздаточной пищеблока в зданиях ОДВО необходимо предусматривать лифт или грузовой подъемник для вертикальной транспортировки пищи. Лифт в здании следует предусматривать изолированно от общего коммуникационно-рекреационного пространства здания.

Примечание - Лифтовой холл может использоваться в качестве тамбура при раздаточной пищеблока или непосредственно объединяться с раздаточной в одном помещении.

5.4.2.11 Инсоляция помещений ОДВО должна предусматриваться в соответствии с нормативными документами, действующими на территории Республики Казахстан.

5.4.2.12 При проектировании ОДВО ориентацию окон помещений по сторонам горизонта, а также требований по естественному и искусственному освещению помещений следует принимать согласно требованиям СН РК 2.04-01.

При комбинированном (угловом, боковом и верхнем, боковом и верхне-наклонном) естественном освещении ориентация групповых и спален не ограничивается.

5.4.2.13 В западных областях Республики Казахстан (Атырауской, Мангистауской и др.) предусматривается ориентация по ветру, размещая тыльные участки здания с глухими стенами в сторону ветровых потоков.

5.4.2.14 Освещать естественным верхним светом допускается - раздевальные и туалетные групповых ячеек, комнаты психологической разгрузки детей («домашние уголки») и взрослых, комнаты персонала, залы для музыкальных и гимнастических занятий, помещения детских кружков и секций, фрагменты коммуникационно-рекреационного пространства.

5.4.2.15 Расположение оконных проемов групповых и спален непосредственно над окнами кухни и постирочной не допускается.

5.4.2.16 Встроенные малые ОДВО и общего типа должны отвечать требованиям, предъявляемым к отдельно стоящим зданиям.

5.4.2.17 Прогулочные группы, организуемые в жилых зданиях, следует размещать на первых этажах.

5.4.2.18 ОДВО типа «Семейный детский сад» допускается располагать в квартире владельца объекта по согласованию с органами государственного санитарного надзора.

5.4.2.19 Ширина стилобатной части пристройки должна приниматься с учетом противопожарных требований.

Допускается соединение зданий теплыми переходами.

5.4.2.20 Входные узлы, внутренние коммуникационно-рекреационные пространства и инженерные коммуникации встроенных, встроено-пристроенных малых ОДВО и общего типа, групповых отделений ЦРР следует предусматривать автономными.

5.4.2.21 Входные узлы и внутренние коммуникационно-рекреационные пространства дежурных групп кратковременного пребывания и круглосуточных, а также прогулочных групп детей следует предусматривать автономными.

5.4.3 Помещения основного пребывания детей

5.4.3.1 Требования к зданиям и помещениям ОДВО следует вести с расчетом бытовых потребностей различных возрастных групп, детей раннего возраста и групп детей дошкольного возраста. Примерное соотношение возрастных групп детей в ОДВО общего типа определяется демографическим состоянием конкретного региона.

5.4.3.2 Все помещения групповой ячейки для детей раннего возраста должны располагаться на одном уровне и этаже.

Между помещениями групповой, игр и занятий по подгруппам, «домашним уголком», остекленной верандой и открытой террасой должна предусматриваться визуальная связь.

5.4.3.3 В состав специализированных помещений ОДВО входят зал-арена для музыкальных занятий, физкультурный зал, универсальные кружковые помещения, рекреационно-коммуникационное пространство.

5.4.3.4 ОДВО типа «Семейный детский сад» допускается размещать в квартире при условии соблюдения требований санитарных правил.

5.4.3.5 На площади групповой ячейки должны предусматриваться:

- а) место для кормления детей и занятий с детьми;
- б) место тихих игр, сформированное игровым оборудованием в виде изолированных полузамкнутых площадок.

5.4.3.6 Туалетные следует проектировать состоящими из зон умывальной и уборной. В зоне умывальной должны размещаться детские умывальники, огороженный (трансформируемым ограждением) душевой поддон с доступом с трех сторон.

5.4.3.7 При отсутствии комнаты персонала с туалетом в составе групповой ячейки (или общей на две групповые ячейки) на площади детской туалетной или рядом - должна предусматриваться санитарная кабина для персонала, как отдельное помещение. Вход в санитарную кабину персонала должен быть или из раздевальной, или из детской туалетной, или из коммуникационно - рекреационного пространства.

5.4.4 Специализированные, сопутствующие и служебно-бытовые помещения

5.4.4.1 В состав специализированных, сопутствующих и служебно-бытовых помещений малых ОДВО, групповых отделений КДВ, дошкольных отделений входят универсальное помещение для коррекции кружковых занятий, диа- и видеофильмов, консультирования родителей, учительское помещение, зал для музыкальных и гимнастических занятий, медицинские помещения, кухня и пищеблок.

5.4.4.2 Размеры зала для музыкальных и гимнастических занятий в УВК должны максимально соответствовать функциональным требованиям зала.

5.4.4.3 Санитарно-техническое оборудование помещений ОДВО следует принимать в соответствии с действующими на территории Республики Казахстан санитарными правилами.

5.4.4.4 Медицинская комната должна размещаться смежно с палатой (одной из палат) изолятора. Между ними следует предусматривать остекленный проем для наблюдения за ребенком.

Палаты не должны быть проходными. В приемной изолятора следует предусматривать место для мойки и хранения посуды.

5.4.4.5 Проектировать проходные кладовые в пищеблоке или вход в кладовую из кухни не допускается.

5.4.4.6 В кухнях следует предусматривать установку оборудования, работающего на электричестве.

5.4.4.7 Проектирование коридоров из раздаточной в комнату приема пищи детей через общие комнаты запрещается.

5.4.4.8 В ОДВО следует предусматривать помещение охраны.

5.4.5 Предметно-пространственная среда, стационарное обслуживание и отделка помещений

5.4.5.1 Оборудование и отделка помещений ОДВО должны предусматриваться согласно действующим санитарным правилам.

5.4.5.2 Остекленные проемы (двери, ширмы, перегородки, остекленные веранды-оранжереи) должны быть оснащены защитными устройствами и быть безопасными для жизни детей.

5.4.5.3 Необходимо обеспечить максимальную безопасность для жизни и здоровья детей на балконах, террасах, переходах-мостиках, антресольных этажах.

5.4.5.4 В игровом пространстве групповой ячейки должны использоваться безопасные, небьющиеся материалы для барьеров и перегородок.

5.4.5.5 Все виды новой мебели промышленного изготовления могут быть применены только при наличии сертификатов соответствия (гигиенического заключения).

5.4.5.6 Стены помещений ОДВО и спален должны быть гладкими и иметь отделку, допускающую уборку влажным способом и дезинфекцию.

Отделочные материалы и краски должны иметь санитарно-эпидемиологическое заключение.

5.4.5.7 Покрытие пола групповых (и других помещений игрового пространства групповой ячейки), раздевальных, туалетных, залов, кружковых комнат, комнаты коррекции следует предусматривать на теплозвукоизолирующей подоснове.

5.4.5.8 Стены игровых и спален должны окрашиваться согласно действующим санитарным правилам Республики Казахстан.

5.4.5.9 Полы помещений должны быть гладкими и нескользкими.

В ОДВО общего типа полы в помещениях групповых (игральных), в залах для музыкальных и физкультурных занятий, размещаемых на первом этаже, следует делать утепленными и обогреваемыми. В основных помещениях в качестве материалов для пола следует использовать экологически чистые и безопасные материалы.

5.4.5.10 В помещениях с пребыванием детей приборы отопления, имеющие острые кромки, должны быть защищены съёмными деревянными экранами или решетками.

5.4.5.11 Естественное и искусственное освещение помещений ОДВО следует предусматривать согласно действующим на территории Республики Казахстан санитарным правилам и СН РК 2.04-01.

5.4.5.12 Конструкция регулируемых солнцезащитных устройств в исходном положении не должна уменьшать светоактивную площадь оконного проема и снижать нормируемую величину КЕО.

5.4.6 Требования к проектированию организаций дошкольного воспитания и обучения коррекционного типа

5.4.6.1 При проектировании ОДВО коррекционного типа следует предусматривать требования действующих на территории Республики Казахстан санитарных правил.

5.4.6.2 ОДВО должны решаться на основе требований доступности для лиц с инвалидностью, передвигающихся в кресле-коляске (родители детей, а также обслуживающего персонала). Для лиц с инвалидностью должен обеспечиваться доступ в общее коммуникационно-рекреационное пространство здания, в специализированные помещения для обслуживания детей, помещения для детских кружков и секций, медицинские, общие помещения с функциями коррекции и оздоровления детей, служебно-бытовые.

5.4.6.3 В ОДВО коррекционного типа (коррекционных группах ОДВО общего типа) программы общеразвивающие и общеоздоровительные сочетаются с лечебно-восстановительными мероприятиями, корректирующими основной дефект развития или компенсирующими утраченные способности.

ОДВО коррекционного типа следует проектировать с учетом создания необходимых условий для:

а) обучения и воспитания детей с аномалиями развития по специальным программам и учебным планам;

б) коррекции недостатков физического, психического и интеллектуального развития в процессе специальных занятий по исправлению дефектов, а также лечебно-профилактических мероприятий.

5.4.6.4 ОДВО коррекционного типа для детей с нарушениями слуха (глухих и слабослышащих), с нарушением зрения (слабовидящих, с косоглазием и амблиопией), с нарушением опорно-двигательного аппарата и интеллекта следует проектировать в виде специальных зданий с сокращенными площадями основных помещений групповой ячейки.

При некоторых видах корректирующей деятельности для организации таких учреждений вполне могут подойти универсальные здания ОДВО, например, для логопедического детского сада.

Отдельные коррекционные услуги могут быть оказаны не всем, а лишь части детей (или части детских групп) в комбинированном дошкольном учреждении, для размещения которого также подойдет универсальное здание.

5.4.6.5 ОДВО коррекционного типа могут проектироваться как специализированные или универсальные.

5.4.6.6 Групповые ячейки с корректирующей направленностью в соответствующих организациях и в ОДВО общего типа следует проектировать изолированными от других групповых ячеек.

5.4.6.7 Групповая ячейка дошкольного учреждения корректирующего назначения имеет расширенный состав помещений. Планировочная структура групповой ячейки коррекционного типа должна быть основана на центральном расположении групповой и комнаты коррекции (для специальных занятий), которые, в свою очередь, функционально связаны с раздевальной, спальней, туалетной и буфетной.

5.4.6.8 В составе групповой ячейки корректирующей направленности целесообразно также предусматривать террасу, остекленную веранду, зону психологической разгрузки - «Домашний уголок».

5.4.6.9 В дошкольном учреждении для детей с нарушениями развития с круглосуточным пребыванием детей в течение рабочей недели или более длительного времени в составе групповой ячейки дополнительно следует предусматривать помещение столовой в комплексе с буфетной.

5.4.6.10 В групповых ячейках для детей с нарушением слуха (слабослышащих) в классе для занятий наряду с основным естественным освещением слева следует предусматривать дополнительное верхнее освещение сзади сидящих.

Входы в класс для занятий и групповую следует оборудовать двухстворчатыми дверями.

Следует предусматривать изоляцию труб и металлических деталей в помещениях, где находятся дети.

Следует предусматривать непосредственную связь между туалетной, групповой и спальней в групповой ячейке.

5.4.6.11 Класс для занятий детей с нарушением слуха предусматривается для систематических занятий с использованием сурдотехнической аппаратуры, по сохранению и развитию остаточного слуха, а также формированию словесной речи (зрительному, тактильно-вибрационному).

В этом классе стены и потолок должны иметь акустическую отделку. Хозяйственные помещения с электрооборудованием (кухня, постирочная) должны быть удалены от классов для занятий.

5.4.6.12 В групповых ячейках для детей с нарушением зрения (с косоглазием и амблиопией) следует предусматривать плеопто-ортоптическую комнату.

В плеопто-ортоптической комнате следует выделить темное помещение (для работы на большом безрефлексном офтальмоскопе).

Плеопто-ортоптическая комната и помещения обслуживаемой групповой ячейки должны быть расположены на одном этаже и вблизи друг от друга.

5.4.6.13 В состав групповой ячейки для слепых и слабовидящих детей входит кабинет тифлопедагога. При оборудовании кабинета необходимо выделять свободное пространство для развития у детей двигательных навыков.

5.4.6.14 Кабинет тифлопедагога и классы для занятий не следует располагать в непосредственной близости от залов для музыкальных и гимнастических занятий.

5.4.6.15 Ограждающие поверхности и оборудование в групповых ячейках для детей с нарушением зрения должны быть окрашены матовыми красками светлых тонов.

5.4.6.16 Необходимо обеспечить максимальную безопасность выступов, внешних углов, а также предусматривать контрастную краску дверей, границ ступеней, мебели и оборудования по отношению к окраске стен в соответствии с требованиями СН РК 3.06-01.

5.4.6.17 В логопедической комнате для детей с нарушением интеллекта проводятся индивидуальные занятия с ребенком. Логопедическая комната должна быть связана с групповой или раздевальной.

5.4.6.18 В групповой ячейке для детей с нарушениями интеллекта должны соблюдаться следующие требования:

- а) входы в туалетную должны быть предусмотрены из групповой и из спальни;

- б) в спальне следует предусматривать двери с уплотнителями притворов;
- в) в помещениях, где находятся дети, выступающие углы должны быть закруглены.

5.4.6.19 В раздевальных для детей с нарушением опорно-двигательного аппарата зоны переодевания и хранения одежды следует располагать рядом.

Кровати и скамьи для переодевания в спальнях для этих детей следует дополнительно жестко фиксировать, не допуская возможности их перемещения при пользовании детьми, а скамьи для переодевания оснастить дополнительными жесткими поручнями.

5.4.7 Размещение начальных классов общеобразовательной школы в зданиях детских садов

5.4.7.1 При демографических колебаниях, когда доля школьников увеличивается, а число дошкольников временно сокращается, следует размещать часть начальных классов общеобразовательной школы в зданиях ОДВО имеющих для этого свободные групповые ячейки.

5.4.7.2 В одной групповой ячейке детей дошкольного возраста допускается размещать универсальное классное помещение и рекреацию. При этом в классном помещении следует обеспечить размещение грифельной доски и левостороннее естественное освещение.

5.4.7.3 При расстановке мебели и оборудования, обзор грифельной доски принимается согласно СН РК 3.02-11.

5.4.7.4 Питание школьников устанавливается по аналогии с дошкольными группами, т.е. с доставкой готовой пищи в групповую ячейку. В этом случае мойка и хранение столовой посуды осуществляется в буфетной.

Предусматривается общая столовая для школьников, организуемая на площади одной из групповых ячеек, изолированно от групповых ячеек, занимаемых ученическими классами.

5.4.7.5 Раздевальная и туалетная используются по прямому назначению. Туалетная проектируется раздельной: для девочек и для мальчиков при общей умывальной.

5.4.7.6 Занятия физкультурой осуществляются в зале для физкультурных занятий и на общей физкультурной площадке на участке ОДВО.

5.4.7.7 В составе служебно-бытовых помещений предусматривается учительская.

5.5* Требования по обеспечению безопасности, надежности и устойчивости зданий

(Изм.ред.наименования – Приказ КДСиЖКХ от 15.11.2018 г. №235-НК)

5.5.1 Здание и его элементы, основание под ним, сети инженерно-технического обеспечения должны иметь низкую вероятность отказа, появления структурных трещин, перехода в неустойчивое состояние, потери равновесия или обрушения, снижения эксплуатационной пригодности при возможных неблагоприятных сочетаниях расчетных

нагрузок и воздействий, которые имеют место или могут возникнуть в процессе строительства и в течение расчетного срока службы здания или его частей.

5.5.2 Здание и его элементы должны иметь низкую вероятность потери прочности и устойчивости вследствие сейсмических воздействий, а также взрывов, отказов в работе несущих конструкций.

5.5.3 Материалы, из которых выполнена конструкция и ее детали, должны иметь стойкость к возможным воздействиям влаги, низких температур, агрессивной среды, биологических и других неблагоприятных факторов согласно СН РК 2.01-01 с учетом изменчивости этих свойств под действием различных факторов в процессе эксплуатации конструкций.

5.5.4 В целях обеспечения антитеррористической защиты и безопасности при эксплуатации здания организаций дошкольного воспитания и обучения необходимость оснащения системой и средствами охранной сигнализации, системой контроля и управления доступом, системой и средствами оповещения, телевизионной системой видеонаблюдения определяется по Требованиям к организации антитеррористической защиты объектов, уязвимых в террористическом отношении. *(Изм.ред. – Приказ КДСиЖКХ от 15.11.2018 г. №235-НК, ред. правка)*

5.6 Инженерное обеспечение

5.6.1 Водоснабжение и канализация

5.6.1.1 Водоснабжение и канализацию ОДВО следует предусматривать в соответствии с СН РК 4.01-01.

5.6.1.2 Здания (помещения) ОДВО должны быть оборудованы системами хозяйственно-питьевого, противопожарного и горячего водоснабжения, канализации и водостока.

5.6.1.3 Необходимо обеспечить высоту и доступность детских санитарных приборов в соответствии с расчетом роста учащихся.

5.6.1.4 Нагревательные приборы в шкафах для сушки одежды детей в раздевальных, а также полотенцесушители в туалетных должны присоединяться к системе горячего водоснабжения.

5.6.1.5 В помещениях душевых, постирочной, а также в моечном и заготовочном цехе пищеблока полы оборудуются сливными трапами с соответствующими уклонами полов к отверстиям трапов.

В туалетных групповых ячеек установку трапов предусматривать не следует.

5.6.2 Отопление и вентиляция

5.6.2.1 Расчетная температура для проектирования отопления и кратность обмена воздуха в помещениях ОДВО должна соответствовать действующим на территории Республики Казахстан санитарным правилам и СН РК 4.02-01.

5.6.2.2 Вытяжные воздухоотводы, идущие из пищеблока, не должны проходить через групповые и спальни групповой ячейки.

5.6.2.3 Для подогрева наружного воздуха, подаваемого в помещения постирочной (стиральной, гладильной), могут применяться приточные шкафы с использованием в качестве нагревательных элементов калориферов, конвекторов или радиаторов.

Для прачечных, не оборудованных сушильными барабанами, подогрев поступающего воздуха допускается обеспечивать за счет поверхности отопительных приборов.

5.6.3 Электроснабжение и слаботочные устройства

5.6.3.1 Электроснабжение и слаботочные устройства ОДВО следует предусматривать в соответствии с нормативными документами, действующими на территории Республики Казахстан.

5.6.3.2 В зданиях ОДВО общего типа следует предусматривать:

- а) телефонную сеть;
- б) штепсельные розетки;
- в) штепсельные розетки от кабеля с нулевой фазой;
- г) интернет;
- д) телевизионную сеть для приема передач телевидения;
- е) защитное заземление.

При технико-экономическом обосновании отдельные помещения могут оборудоваться дополнительными установками.

5.6.3.3 Электроснабжение, а также распределительные сети наружного освещения на территории участка ОДВО должны выполняться кабельными линиями.

5.6.3.4 В ОДВО для детей с нарушением слуха в помещениях с сурдотехническими средствами, в физиотерапевтическом кабинете устанавливается защитное заземление.

5.6.3.5 В ОДВО коррекционного типа следует предусмотреть аварийное освещение.

5.6.3.6 В ОДВО коррекционного типа в помещениях групповых, игровых, столовых, спален, палат изолятора, залов для музыкальных и физкультурных занятий следует предусмотреть источники ультрафиолетового излучения и источники бактерицидного облучения.

5.6.3.7 В спальнях ОДВО коррекционного типа местное освещение устанавливается в рабочей зоне персонала.

5.6.3.8 В логопедических комнатах ОДВО коррекционного типа около зеркала устанавливаются настенные светильники местного освещения.

5.7 Требования к эксплуатационным характеристикам

5.7.1 При организации участка ОДВО необходимо предусматривать кольцевой - у отдельно стоящего здания или полукольцевой - у пристроенного здания автомобильный проезд или зону, обеспечивающую возможность проезда автомобиля.

5.7.2 При каждой групповой площадке для защиты от солнца, ветра и осадков должны предусматриваться навесы.

Примечание - При дежурных группах кратковременного присмотра, ОДВО типа «Семейный детский сад» и прогулочных группах навесы допускается не предусматривать.

5.7.3 Игровая площадка должна иметь максимально безопасное покрытие.

Асфальтовое покрытие на групповых и общей физкультурной площадках не допускается.

5.7.4 На групповых площадках допускается предусматривать стационарное игровое оборудование, серийно выпускаемое или выполняемое на заказ. Если изготовление оборудования осуществляется по индивидуальному заказу, его применение допускается при согласовании с органами образования и государственного санитарного надзора при наличии сертификатов соответствия (гигиенического заключения).

5.7.5 На площади озеленения предусматриваются травяное покрытие, цветники, кустарники и деревья, не ядовитые и не способные ранить ребенка (без острых шипов и т.п.).

5.7.6 С целью защиты от несанкционированного проникновения и контактов, а также предотвращения самовольного ухода детей участок ОДВО должен быть огорожен.

5.7.7 В составе участка здания ЦДВ, содержащего детские группы, следует предусматривать огораживаемую игровую территорию собственно детских групп, размещаемых в здании, и неогораживаемую или частично огораживаемую благоустроенную территорию для приходящих из других ОДВО групп детей или детей с родителями.

Состав и площадь игровой территории детских групп ЦДВ принимаются по аналогии с игровой территорией ОДВО общего типа.

Состав и площадь неогораживаемой территории определяются согласно действующим нормативным документам.

5.7.8 По решению органов местного самоуправления и образования допускается двойное использование игровой территории участков ОДВО: детскими группами и неорганизованными детьми дошкольного возраста с родителями, проживающими на прилегающей территории, в вечернее время или по выходным дням. В этом случае следует дополнительно огораживать территорию участка, не предназначенную для неорганизованных посетителей.

5.7.9 Игровую территорию дошкольного отделения допускается отгораживать от территории участка школьного отделения живой изгородью.

Игровая территория дошкольного отделения может располагаться в отрыве от здания и от участка школьного отделения по аналогии размещения игровой территории в отрыве от здания ОДВО общего типа.

5.7.10 Горизонтальная поверхность участка (включая грунтовые площадки, площадки с твердым покрытием, пешеходные дорожки и автомобильные проезды, а также границы между ними) должна быть без уступов, о которые ребенок мог бы споткнуться.

Примечание - Указанные ограничения не распространяются на специально проектируемое игровое оборудование на участке.

5.7.11 На участке необходимо предусматривать наружное освещение, в том числе игровой территории и входов в здание.

5.7.12 Участок малого ОДВО с жильем для персонала в многоквартирном доме, в части требований к зонированию, площади, оборудованию, ограждению следует проектировать по аналогии с участком встроенного малого ОДВО.

При блокировке ОДВО с жилым домом, имеющим участок, наличие ограды между участками следует предусматривать по согласованию с органами государственного санитарного надзора.

5.7.13 Количество газа, жидкости, удельной эффективной активности естественных радионуклидов, выделяемых материалами, используемыми в строительстве здания, не должно превышать допустимой вредной концентрации на их поверхности в любом пространстве.

5.7.14 Стекло и другие хрупкие материалы в зданиях должны соответствовать одному из следующих требований:

- а) при разбивании стекла от воздействий должно быть исключено ранение людей;
- б) стекло должно выдерживать нагрузку без слома.

5.7.15 Крыши с постоянным доступом должны быть оборудованы барьером.

5.7.16 Барьеры должны быть изготовлены и установлены с учетом опасности.

5.8 Требования по обеспечению доступности маломобильных групп

5.8.1 При проектировании организаций дошкольного воспитания и обучения требования по обеспечению доступности маломобильных групп населения следует соблюдать в соответствии с СН РК 3.06-01.

5.8.2 Входы в здание и перепады уровней должны сопровождаться соответствующей организацией лестниц (пандусов) и ограждений.

5.8.3 Двери должны быть максимально удобными и безопасными для маломобильных групп населения.

5.8.4 Игровые площадки должны быть максимально доступными и комфортными для маломобильных детей.

5.8.5 Игровое оборудование должно быть выполнено из материалов, соответствующих стандартам Республики Казахстан. Покрытие на игровых площадках должно быть безопасным и удобным для детей на инвалидных колясках.

5.9 Охрана окружающей среды

5.9.1 При проектировании ОДВО необходимо соблюдать требования в области охраны окружающей среды.

5.9.2 При проектировании и эксплуатации следует обеспечивать соблюдение приоритета сохранения благоприятной окружающей среды, биологического разнообразия природных ресурсов.

5.9.3 Должны учитываться нормативы качества окружающей среды, предусматриваться обезвреживание и утилизация вредных отходов, малоотходные и безотходные технологии и производства, эффективные меры предупреждения загрязнения окружающей среды.

6 ЭНЕРГОЭФФЕКТИВНОСТЬ И РАЦИОНАЛЬНОЕ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ПРИРОДНЫХ РЕСУРСОВ

6.1 Требования по сокращению энергетических ресурсов, уменьшению потерь тепла в зданиях и сооружениях

6.1.1 Проектирование организаций дошкольного воспитания и обучения с учетом требований по сокращению энергетических ресурсов и уменьшению потерь тепла следует производить в соответствии с действующими нормативными документами, требования которых направлены на эффективное использование и экономию энергетических ресурсов.

6.1.2 Здание должно быть спроектировано и построено с учетом требований по эффективному использованию энергии для систем и частей зданий.

6.1.3 При проектировании необходимо обеспечить правильную ориентацию здания по сторонам света.

6.1.4 Следует применять решения и комплекс мер по повышению энергоэффективности ОДВО в соответствии с действующими на территории Республики Казахстан нормативно-техническими документами.

6.1.5 Ограждающие конструкции здания должны быть сооружены с использованием энергосберегающих материалов для обеспечения эффективного использования тепла.

6.1.6 При проектировании необходимо обеспечивать теплоизоляцию и вентиляцию зданий.

6.1.7 Следует применять энергосберегающие мероприятия в инженерных системах.

6.1.8 При совершенствовании энергетической эффективности зданий следует принимать во внимание климатические и местные условия, а также климатические условия внутри помещений и учитывать экономическую эффективность.

6.1.9 Необходимо сосредоточиться на мероприятиях, предотвращающих перегрев, таких как затенение, обоснование тепловой мощности при строительстве зданий, а также развитие и применение технологий пассивного охлаждения, в первую очередь тех, которые улучшают климатические условия вокруг здания и микроклимат внутри здания.

6.1.10 Обеспечить оптимальную работу системы отопления и кондиционирования воздуха с точки зрения экологии, безопасности и энергетики.

6.1.11 Следует предусмотреть в зданиях возможности (технической, экологической и экономической) установки высокоэффективных альтернативных систем.

6.1.12 Системные требования должны применяться в том случае, если они технически, экономически и функционально целесообразны.

6.1.13 В зданиях следует предусматривать возможности индивидуального регулирования температуры, влажности, расхода воздуха.

6.2 Рациональное использование природных ресурсов

6.2.1 Высадку деревьев необходимо производить на безопасном расстоянии от линии электропередач, систем водоотведения и тротуаров.

6.2.2 Ландшафтные планы должны включать сохранение ресурсов: воды, почвы, биологического разнообразия, энергетических ресурсов, качества воздуха, открытых пространств дикой природы и других природных ресурсов в интересах общества.

6.2.3 На участке необходимо предусмотреть воду для полива растений.

6.2.4 При проектировании ландшафта участка необходимо учитывать условие его естественного развития.

6.2.5 Все участки земли должны быть выровнены для предотвращения накопления застойных вод вблизи или внутри размещенных на них сооружений в целях защиты почвы от эрозии.

6.2.6 При проектировании и строительстве организаций дошкольного воспитания и обучения следует учитывать степень радоноопасности участка застройки, наличие техногенного радиоактивного загрязнения и радиоактивность строительных конструкций. При этом необходимо выполнять требования радиационной безопасности в соответствии с действующими на территории Республики Казахстан санитарными нормами и правилами.

УДК 725.57

МКС 93.040.10

Ключевые слова: организации дошкольного воспитания и обучения, расчетная вместимость, проектирование, детские группы, площадки, участки, территория, комнаты, залы для музыкальных и гимнастических занятий, помещение, коридоры, лестничные клетки, водоснабжение, канализация, санитарно-техническое оборудование, шкафы, электроснабжение, сети наружного освещения, дошкольные организации коррекционного типа, кабинеты.

Ресми басылым

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ӨНЕРКӘСІП ЖӘНЕ ҚҰРЫЛЫС МИНИСТРЛІГІНІҢ
ҚҰРЫЛЫС ЖӘНЕ ТҰРҒЫН ҮЙ-КОММУНАЛДЫҚ ШАРУАШЫЛЫҚ ІСТЕРІ
КОМИТЕТІ**

**Қазақстан Республикасының
ҚҰРЫЛЫС НОРМАЛАРЫ**

ҚР ҚН 3.02-10-2011*

МЕКТЕПKE ДЕЙІНГІ БІЛІМ БЕРУ ОБЪЕКТІЛЕРІ

Басылымға жауаптылар: «ҚазҚСҒЗИ» АҚ

050046, Алматы қаласы, Солодовников көшесі, 21
Тел./факс: +7 (727) 392-76-16 – қабылдау бөлмесі

Издание официальное

**КОМИТЕТ ПО ДЕЛАМ СТРОИТЕЛЬСТВА И ЖИЛИЩНО-КОММУНАЛЬНОГО
ХОЗЯЙСТВА МИНИСТЕРСТВА ПРОМЫШЛЕННОСТИ И СТРОИТЕЛЬСТВА
РЕСПУБЛИКИ КАЗАХСТАН**

**СТРОИТЕЛЬНЫЕ НОРМЫ
Республики Казахстан**

СН РК 3.02-10-2011*

ДОШКОЛЬНЫЕ ОБЪЕКТЫ ОБРАЗОВАНИЯ

Ответственные за выпуск: АО «КазНИИСА»

050046, г. Алматы, ул. Солодовникова, 21
Тел./факс: +7 (727) 392-76-16 – приемная